

LIIS KÄNGSEPP

HÜPPASIN ELLU TUNDMATUS KOHAS

KÜMME LUGU EUROOPA VABATAHTLIKUST TEENISTUSEST

Euroopa vabatahtlik teenistus (EVS)

pakub 18-30 aastastele noortele võimaluse teha 2-12 kuud välisriigis vabatahtlikku tööd, tutvudes selle riigi keele, inimeste ja kultuuriga. Organisatsioonid saavad EVSi abil kaasata välisriigist pärit vabatahtlikke oma töösse või olla Eesti noortele toeks teenistusse siirdumisel.

Euroopa vabatahtlik teenistus on Euroopa Liidu noorte kodanikuharidusprogrammi Euroopa Noored üks alaprogrammidest. Eestis vahendab toetusi sihtasutuse Archimedes Euroopa Noored Eesti büroo.

euroopa.noored.ee/evs

Autor: **Liis Kängsepp**
Toimetaja: **Erle Luuk**
Kujundus ja trükk: **AS Ecoprint**

ISBN 978-9949-9062-4-6

Sisukord

Sissejuhatus:	
iga EVS on erinev, iga EVS on sarnane	3
Eesti esimene EVS Marko Leppik:	
vabatahtlikkus viis eduka ettevõtluseni	5
Marit Kannelmäe-Geerts:	
EVS aitas taasleida usu erialasse.....	13
Mari Tepp:	
sain Brüsseli lastekodus aru, kui vedanud mul on	19
Heleri Alles:	
leidsin Nepaalist teise kodu	27
Mihkel Kangur:	
õppisin välimuse taga nägema inimest	35
Dmitri Fefilov:	
naisevõtu asemel Makedooniasse vabatahtlikuks.....	41
Triin Rebane:	
materiaalsete väärtuste juurest iseenda poole	65
Merlii Mikhelson:	
kilpkonnade nimel kuueks kuuks telki elama	71
Artjom Golovko:	
Türgi on nagu anekdoot!	79
Airi Pajumaa:	
hirmudest vabanemiseks Mehhikosse end proovile panema.....	85
Lõppsõna asemel	91

SISSEJUHATUS:

IGA EVS ON ERINEV, IGA EVS ON SARNANE

Viimase nelja aasta jooksul olen ma kuulnud väga erinevatest ja vastavustest Euroopa vabatahtliku teenistuse (EVS) kogemustest. Olen isegi läbi elanud aastase EVS kogemuse Argentinast ja võin täna kindlalt öelda – EVS muutis mu elu.

Ma pole seda öeldes sugugi üksinda. Ma ei tea ühtegi noort, kes poleks pärast EVSi kasvõi natuke muutunud. Meie kõigi kogemused on olemoodi sarnased, teisalt väga erinevad. Suurem osa meist tunneb Eestisse naastes, kuidas tajume end rohkem maailmakodanikena või eurooplastena, et me pole pelgalt eestlased, vaid oleme osakesed mingist natuke suuremast taustsüsteemist. Paljud meist – eriti need, kelle EVS möödus mõne arengumaa vaestes oludes – on just EVSi ajal hakanud paremini mõistma, kui väga meil Eestis on vedanud.

Paljud meist hakkavad EVSi ajal paremini mõistma oma võimeid ning seda, et piirid on peamiselt vaid meie endi peades. Veel viis aastat tagasi poleks ma isegi julgenud unistada sellest, et ühel ilusal päeval elan ma terve aasta Buenos Aireses, mis viib selleni, et ühel ilusal päeval elan ma Rio de Janeiros. Ma ei julgenud lootagi, et ma üldse kunagi satun Lõuna-Ameerikasse, see tundus umbes sama utopiline kui reis Kuule!

Aga just nõnda juhtus – EVS viis mind esmalt Argentinasse ja seejärel Brasiiliasse. Rääkimata igasugustest muudest pöörastest asjadest, mis minuga on juhtunud just seetõttu, et olen osalenud Euroopa vabatahtlikus teenistuses. Ma olen kirjutanud reisimisest kaks raamatut. Ma olen ära õppinud kaks keelt. Ma olen kohtunud hämmastavate inimestega. Ma olen... loodetavasti parem inimene ja ma tõesti unistan nüüd Kuule reisimisest ja oma isiklikust kosmoselaevast. Kes teab, ehk on seegi kunagi võimalik?

Selle raamatu jaoks intervjuusid tehes läksid mulle eriti hinge Artjomi sõnad: „Kui sa pole EVSi teinud, oled nagu natuke pime“. Ma olen temaga täiesti nõus – EVS avab ukse uude maailma. See uks ei ole lukus, vaid on avatud kõigile, kes julgevad lingi alla vajutada ja uksest läbi astuda.

Kui sa veel kahtled, kas EVS on sinu jaoks, peaks see raamat loodetavasti need kahtlused hajutama. Loodetavasti avad sa juba praegu, ühe käega raamatut hoides, veebibrauserit, et minna programmi Euroopa Noored kodulehele, otsimaks lisainfot, kuidas saaksid sinagi liituda selle omamoodi salaklubiga, mille moodustavad kõik, kes kunagi EVSi teinud on.

EVS on ka sinu võimalus. Kasuta seda!

Liis Kängsepp

PS Tahaksin tänada sihtasutuse Archimedes Euroopa Noored Eesti bürood, kellela ei oleks ma kunagi saanud sõita Buenos Airesesse ega kirjutada kokku seda raamatut – minu jaoks kolmandat –, mille jaoks intervjuusid tehes kohtusin uskumatult toredate, südamlike, rõõmsameelsete ja inspireerivate eesti noortega, kelle elu EVS on kui mitte täiesti muutnud, siis kindlasti vähemalt korralikult mõjutanud.

Suur tänu teile kõigile, kes te oma lugusid minuga jagasite! Loodetavasti näevad ka lugejad seda positiivset energiat, mida ma teie lugudest ammutasin! Minuga on oma lugusid jaganud veel teisedki endised EVS vabatahtlikud, kelle jutustusi siit raamatust ei leia. See ei tee nende lugusid vähem eriliseks ja tänada tahaksin ma neidki.

Suur tänu ka MTÜle Diakoonia Aasta Eestis, kes oli minu saatvaks organisatsiooniks, ja selle juhile Ave Bremsele, tänu kellele on minu viimased neli aastat olnud uskumatult seiklusrikkad.

EESTI ESIMENE EVS MARKO LEPPIK: VABATAHTLIKKUS VIIS EDUKA ETTEVÕTLUSENI

MARKO LEPPIK (31)

EVS vabatahtlik 2000-2001 Kreekas Serresis

Saatev organisatsioon: Lume ja veelaua klubi SWB

Vastuvõttev organisatsioon: Praxis; Anna Alevra

Projekt: trükiste ja kodulehtede kujundamine

Markole kuulub veebilahendusi tootev ettevõtte Wiseman, kus töötab 15 inimest.

Lisaks tööle tegeleb Marko lohesurfi, sukeldumise ja lumelaudamisega

MIKS ON MINU LUGU ERILINE?

Minu lugu on eriline, sest olin esimene, kes Eestist EVSi läks tegema. Sõitsime aastal 2000 koos hea sõbra Peetriga Kreekasse. Projekti rahastamine toimus alguses oma rahakotist. Kui tagasi tulime, ei saanud ka siis projekti raha Tallinna kontorist kätte, kuna Euroopa Liit keeldus meile maksmast. Asusin ise Brüsseliga suhtlema ning alles pärast lubadusi oma murega ajakirjandusse pöörduda, saime raha kiirelt kätte.

Eesti esimene EVS vabatahtlik Marko Leppik on tänaseks 15 töötaja-veebilahendusi tootva ettevõtte Wiseman omanik. Idee luua oma ettevõtte sai selgema kuju just Kreekas, kus Marko kümme aastat tagasi EVS vabatahtlikuna trükiseid ja kodulehti kujundas.

Kusagil 1990ndate aastate lõpus oli Marko seotud erinevate noorsooprojektidega ning kuulis sellega seoses uuest programmist Euroopa Noored, mille toel oli võimalik minna ka Euroopa vabatahtlikku teenistusse (European Voluntary Service, edaspidi EVS). Ta rääkis oma mõttest minna vabatahtlikuks sõbrale ja klassivennale Peetrile, kes haaras ideest samuti kinni, ja toona vaevalt 20aastased poisid otsustasid kindlasti proovida jalga Euroopa ukse vahele saada. Eesti kuulumine Euroopa Liitu oli toona veel ilus unistus.

„Meie esimene mõte oli, et tahaks kuhugi sooja minna. Ütlesin siis Peetrile, et ära muretse, küll ma otsin meile sooja kohta,“ meenutab Marko, kes toona töötas juba Soomes tõstukijuhina. „Mina teadsin kohe, et ei taha teha mingeid sotsiaalprojekte. Ma olen kärsitu loomuga, ma ei suudaks tegeleda vanurite või puuetega inimestega.“

KREEKA – EUROOPA JA AASIA ÜHENDUSLÜLI

Kreeka paikneb Balkani poolsaare lõunaosas – Euroopa ja Aasia ristteedel. Talle kuulub üle 2000 Egeuse ja Joonia mere saare, milledest vaid ligikaudu 165 on asustatud. Riigi kõrgeim punkt on Olümpose mägi.

Kreeka on Euroopa tsivilisatsiooni hääl, kus antiikaja õpetlased arendasid oluliselt nii filosoofiat, meditsiini, matemaatikat kui ka astronoomiat. Sealsed linnriigid juurutasid esimestena demokraatliku valitsusviisi. Kreeka ajaloo- ja kultuuripärand kajastub jätkuvalt tänapäeva maailmas – kirjanduses, kunstis, filosoofias ja poliitikas.

Tänapäeva Kreeka on 1975. aasta põhiseaduse kohaselt vabariik. 300-liikmeline ühekojaline parlament valitakse

neljaks aastaks. Riik on jagatud 13 administratiivringkonnaks.

Üle 50% Kreeka tööstusest paikneb Suur-Ateena piirkonnas. Peamised majandusharud on põllumajandus, turism, ehitus ja laevandus.

Tuntuimad tänapäeva kreeklased on režissöör Kostas Gavras, Nobeli preemia laureaat Odysseus Elitis ning helilooja Mikis Theodorakis.

Kreeka köök põhineb kitse- ja lambalihal. Populaarsed on samuti kalatoidud. Oliiviõli toodetakse suures koguses ja see annab kreeka toitudele iseloomuliku maitse.

Kreekas elab natuke üle 11 miljoni inimese, seal on käibel eurod. Kreeka on EL liige 1981. aastast.

Allikas: <http://europa.eu>

Marko esimene potentsiaalne võimalus EVSi tegemiseks polnud siiski Kreekas, vaid ta üritas ennast ja Peetrit organiseerida Hispaaniasse Ibiza kloostrisse. Kahjuks ei tulnud kloostrist vastust ja nii leidiski Marko hoopis arvutifriikidele sobiva projekti Kreekas. Projekt sai 1. juuniks esitatud ja peagi saabus positiivne otsus – poisid võisid hakata Kreeka-reisiks valmistuma.

Marko ülesandeks pidi saama noorteprojektidega tegeleva keskuse trükiste ja kodulehtede kujundamine. Et lennupiletiteraha Euroopast ei saabunud ega saabunud, aga vastuvõtvale organisatsioonile maksti juba nende ülalpidamise eest, mõtlesid poisid septembris riskida – nad otsustasid, et sõidavad lihtsalt kohale ja küll pärast selle raha kuidagi Euroopast ka kätte saab. Sel hetkel nad veel ei teadnud, et reisiraha kättesaamiseks tuleb hiljem Euroopa Komisjoni ähvardada meediakäraga.

„Panime vastuvõtvale organisatsioonile kirjad teele, et hakkame Kreeka poole liikuma ja jõuame öösel kell 1 lennujaama. Vastus tuli umbes

selline, et öösiti me autoga ei sõida ja seega ei saa teile vastu tulla," räägib Marko, kuidas nad Peetriga Kreekasse minema hakkasid. Kui nad öösel kell 1 lennujaama jõudsid, leidsid nad eest tühja terminali rõövellike hindadega taksodega.

„Kuna taksohinnad tundusid toona utoopiliselt kallid, hakkasime oma suurte kohvritega öösel jala linna minema. Kuna seal on ainult kiirtee, kõndisimegi öisel inimtühjal kiirteel," meenutab Marko esimesi mälestusi Kreekast, „öösel kell 3 pidas keegi kinni ja võttis meid lihtsalt peale ja lubas linna viia. Plaan oli ööseks sinna jääda, aga kui hakkasime arvutama, tundus mõistlikum lasta end kohe sihtkohta Serresisse toimetada.“

Kokku umbes 90kilomeetrise sõidu eest maksid Marko ja Peeter umbkaudu 700 Eesti krooni. Esimese öö veetsid sõbrad pargis kordamööda kohvreid valvates.

„Üritasime ärkvel olla nii palju kui vähegi võimalik ja mingeid lollusi teha," muljetab Marko oma esimesest Kreeka ööst rääkides, „kella 6 ajal hommikul tehti esimesed poed lahti, läksime süüa otsima. Kell 8 helistasime vastuvõtvasse organisatsiooni ja saime toru otsa äärmiselt tusase inimese, kellele ei meeldinud sugugi, et me ta nii vara üles ajasime.“

Pärast esmast sisseelamist pidi Marko hüvasti jätma Peetriga, kes liikus edasi oma vastuvõtvasse organisatsiooni, mis asus 80 kilomeetri kaugusel olevas naaberlinnas Kabalas. Kuigi Peetri projekt asus merele lähemal, oli Marko rõõmus just oma vastuvõtva organisatsiooni üle. Peeter sattus organisatsiooni, mille kirjeldus oli paberil väga ilus, kuid oma vabatahtlikest eriti ei hoolitud ega pakutud neile ka huvitavaid tööülesandeid.

Marko sai seevastu oma töötoa ja arvuti, kus ta kujundas flaiereid, lendlehti, postreid, veebilehti ja tegi kõike arvutitega seonduvat, mida organisatsioonil parasjagu tarvis oli. Kui Marko läks trükikotta esimesi flaiereid trükki viima, taheti ta sinna kohe tööle võtta – kombeka eestlasena olid tal kõik trükifailid korralikult ja nõuetekohaselt ette valmistatud, lisaks suutis ta kreeklasi veenda, et põhjamaine minimalism trükikujunduses on mõjusam kui silme eest kirjuks võttev liigne detai-

lirohkus. Marko teadmised arvutitest jätsid tema tööandjale niivõrd sügava mulje, et noormees saadeti kohe ka kohalikku ülikooli veebilehtede tegemisest loenguid pidama.

„Neil olid tehniliselt head võimalused, aga polnud pädevust, kuidas neid võimalusi enda kasuks tööle panna," meenutab Marko, „aga mina olin juba 1999. aastal teinud Nokiale esimese eestikeelse kodulehe ja ka Postimehe esimene võrguväljaanne oli minu tehtud.“

Kuid ega Markogi projekt polnud ilma tõrvatilkadeta meepotis, kuigi paberilt võis selline mulje jääda. Organisatsioon Praxis; Anna Alevra, kus Marko töötas, oli oma vabatahtlikele lubanud majutust privaatses hotellitoas koos hommikusöögiga. Lubatud privaattoa asemel sattus Marko elama suurde kommuuni, mis meenutas talle pioneerilaagrit. Magamistuba tuli jagada inglise noormehe Samiga, kellega nad on sõpradeks jäänud tänaseni. Üheks ilusaimaks mälestuseks Kreekast peabki Marko toredat reisi, mis ta toona puhkuse ajal koos Peetri ja Samiga ette võttis. Seljakotid seljas, turnisid nad vanade vulkaanide otsas, laenutasid mopeede ja magasid rannas.

Kui Samiga sai Marko ühiskorteris heaks sõbraks, siis keerulisemad olid suhted kommuunis elavate hispaanlastega. Arvulise enamusena moodustasid nad lärmaka kamba, kes enda järel peaaegu kunagi ei koristanud.

„Hispaanlastega pidasin kogu aeg sõda koristamise pärast. Üks inglise tüdruk ei pidanudki nendega vastu, vaid lahkus nädal pärast saabumist," räägib Marko elust ühiskorteris, kus pidevalt elas kuus-seitse inimest ja puudus igasugune privaatsus. „Mina käisin katusel istumas, et vaikselt omaette olla, sest kui hispaanlased koju tulid, oli korter kohe lärmi täis.“

Markol läks elukohaga siiski pisut paremini kui Peetril, kes sai Kabalasse saabudes aru, et lisaks normaalsele tööle puudub ka korralik elukoht ja isegi mööbel tuli korterisse kusagilt kokku organiseerida. Kultuurišokke oli Markol lärmakate hispaanlaste kõrval teisigi. Loodusrahva esindajana ei suutnud ta harjuda sellega, kui ükskõiksest suhtusid kreeklased oma koduümbrusesse.

„Prügi visati üle aia naabri krundile, kuna siis see polnud enam nende

endi probleem. Minu jaoks oli suur šokk, kuidas nad ei hooli oma maast üldse," räägib Marko, „nad ise räägivad oma suurest ja olulisest kultuuripärandist, aga loodus ei lähe üldse korda.“

Lisaks šokeerisid külmaverelist põhjamaa meest kreeklaste peokombed – ööklubides ei tantsitud, vaid räägiti lihtsalt juttu!

„Minu külas elas 60 000 inimest ja nad kõik tundsid üksteist. Esimesed korrad 100-ruutmeetrisesse vabaõhu tantsusaali sattudes oli pilt nii hämmastav – muusika mängib, aga tantsuplats on inimestest täiesti tühi,“ meenutab Marko oma imetust, „kui meie oma välismaalaste kambaga tantsima läksime, tulid kohalikud ikka õnneks ka kaasa.“

Uskmatule eestlasele oli ootamatu seegi, kui oluline on Kreekas religioon, mida vanemad sundisid oma lastele peale viisil, mis meenutas seda, kuidas Eestis ärgitati lapsi õppima vene keelt.

Kõiki detaile oma EVSi ajast Marko täna enam loomulikult ei mäleta – möödunud on siiski juba kümme aastat. Kuid ta teab, et just Kreekas muutus ta tolerantsemaks, kuigi eestlasena oli tal muidugi lõpuni keeruleine mõista töökultuuri, kus sageli jäetakse probleemid lahendamata ning minnakse selle asemel õlut jooma. Ta hoiab end kursis Kreekas toimuvaga ning riigi praegune halb olukord kurvastab teda, kuid ei üllata eriti.

Marko hinnangul on kõik EVSi lugude lõpud natuke sarnased. Alati on natuke kurb koju naasta ja avastada, et inimesed ei mõista sinu kogemust.

„Keegi ei saa sinust aru, kuna elamust on nii palju sees,“ tunnistab Marko, „mina tean praegu, et nendele, kes EVSiga ära käivad, omandab aeg vähemalt EVSi ajal hoopis teistsuguse tähenduse. See liigub teises tempos. Aga neil, kel puudub sarnane kogemus, on seda raske mõista.“

Marko Kreeka-kogemus ei piirdunud EVSi ajaga, vaid aasta hiljem kaardistas ta endistele EVS vabatahtlikele mõeldud tulevikukapitali projekti raames koos Peetriga Kreeka saartel asuvad kloostrid ja ehitas neile korraliku veebilehe. Kui tänapäeval on sellised vaatamisväärsused korralike fotodega lihtsa vaevaga Google'i abiga leitavad, siis kümme aastat tagasi oli tegemist üsna uudse projektiga.

„Kindlasti soovitaksin ma noortel inimestel välismaal ära käia ja kogeda sellist elu nagu elasin näiteks mina,“ õhutab Marko, „mul on siiani head sidemed Kreekas ja mujal maailmas ning palju sõpru just tänu EVSile. Rääkimata sellest, et just Kreekas olles meisterdasin valmis oma ettevõtte logo.“

Marko rõhutab, et ta pole end kunagi pidanud eriliselt targaks inimeseks või suureks ärimeheks. Kuid just EVS andis talle tõuke võtta risk ning alustada oma ettevõttega valdkonnas, mis talle meeldis. Täna tekitab Marko ja Peetri firmas 15 inimest, tema veebilahendusi tootev ettevõtte värbas inimesi juurde ja laienes ka majandussurutise ajal. Ilma EVSita poleks Markost võib-olla kunagi saanud ettevõtjat.

MARIT KANNELMÄE-GEERTS: MÕTLEN EVSI PEALE IGA PÄEV

EVS vabatahtlik 2002-2003

Hollandis Rotterdamis

Saatev organisatsioon:

MTÜ Linn Noortele

Vastuvõttev organisatsioon:

MTÜ Groningen One World

Projekt: noorsootöö läbi kultuuri

Marit töötab sihtasutuse Archimedes Euroopa Noored Eesti büroos noortepoliitika koordinaatorina ning on aktiivne vabatahtlik erinevates projektides.

Ta on lõpetanud Utrechtis Ülikooli sotsiaalpoliitika magistriõppe ja Tallinna Ülikooli sotsiaaltöö erialal.

Marit on algatusvõimeline, hea suhtleja, loov ja kohusetundlik.

MIKS ON MINU LUGU ERILINE?

Ma arvan, et minu EVS oli nii mõneski mõttes see, mille jaoks taoline algatus üldse ellu kutsuti. Muutusin pärast EVSi sallivamaks, tunnetasin et ei ela ainult Eestis, vaid mind puudutavad ka maailmas toimuvad sündmused. Hakkasin mõistma ja armastama oma koduriiki veelgi enam kui enne minekut. Sain aru, kui palju mõjutab mind koht, kus olen kasvanud.

Enne EVSi seostasin Hollandit vaid tulpide, tuuleveskite ja kanepiga seotud stereotüüpidega ning kähiseva hollandi keelega. Hakkasin seal seda riiki rohkem mõistma ja armastama, tunnen nüüd kohustust edasi anda seda väärtust, mida mina oma EVS-kogemusest sain. Soovin aidata ka teistel noortel seda sama kogeda.

Kõigi EVSile järgnenud aastate jooksul – mida tänaseks on kogunenud tervelt kaheksa – olen pidevalt teinud vabatahtlikku tööd ja püüdnud seda väärtust teistelegi edasi anda.

Seitse aastat tagasi Hollandis EVSi lõpetanud Marit Kannelmäe-Geerts tunneb vabatahtliku töö lõhna tänaseni, töötades sihtasutuse Archimedes Euroopa Noored Eesti büroos noortepoliitika koordinaatorina ning panustades aktiivselt vabatahtlikku töösse ka oma vabast ajast.

„Mõtlen iga päev vähemalt korra vabatahtliku teenistuse või laiemalt vabatahtliku tegevuse peale,“ tunnistab Marit, „töötan pidevalt ka kõiksugu muude võimalustega, mis annavad lootust, et maailm veidi paremaks muutub.“

Näiteks aitas ta hiljuti kaasa Eesti Toidupanga loomisele ja plaanib tõlki-da hollandi keelest eesti keelde Uganda lapssõduritest pajatava dokumentaalfilmi ning selle juurde kuuluva raamatu. Ilma EVSita poleks ta ehk kunagi selliste asjadeni jõudnud.

Hariduselt on Marit sotsiaaltöötaja ja sotsiaalpoliitika magister. Just ülikoolis sotsiaaltööd õppides sai Marit kaheksa aastat tagasi tõuke sõita EVSi tegema – ta tunnistab, et enne Hollandisse sõitu oli ta valitud eri-

HOLLAND

Holland asub ühe neljandiku ulatuses merepinna kõrgusel või sellest madalamal. Mitmeid piirkondi kaitstakse vee eest tammide abil. Palju maad on juurde võetud mere arvelt.

Peamised tööstusharud Hollandis on toiduainete töötlemine, keemiatööstus, naftatöötlemine, elektri- ja elektroonikaseadmete tootmine. Riigi põllumajandussektor on dünaamiline ning üldtuntud taimede ja lõikelilled kasvatamise poolest. Rotterdami sadam on Euroopa aktiivsemaid, teenindades tohtu suurt maa-ala, mis ulatub Saksamaale ja Kesk-Euroopasse.

Holland on olnud suurte maalikunstnike kodumaaks. 17. sajandil tegutsesid hol-

landi meistrid nagu Rembrandt van Rijn, Johannes Vermeer ja Jan Steen. 19. ja 20. sajandi suured kunstnikud Vincent van Gogh ja Piet Mondriaan ei olnud vähem tähelepanuväärsed.

Hollandi tuntud hõrgutised on toores heeringas, suitsuangerjas ja hernesupp; mainimata ei saa jätta ka paljusid juustusorte, mille hulka kuuluvad ka Edam ja Gouda.

Hollandis elab üle 16 miljoni inimese, tegemist on konstitutsioonilise monarhiaga. Riik on üks Euroopa Liidu asutajatest.

Allikas: <http://europa.eu>

alas pettunud. Kümmeaastat tagasi mõeldi Eestis rohkem selle peale, kuidas sotsiaaltöös tulekahjusid kustutada ja vähem sellele, kuidas neid ära hoida.

„Hollandis samas oli hästi palju selliseid projekte, kus inimesed said end ise aidata, kui nad teadvustasid, millised on nende tugevused,“ selgitab Marit, miks ta leidis Hollandis taas usu sotsiaaltöösse, „noorsootööd tehti ka selles valguses, et võib-olla polegi sotsiaaltööd nii palju vaja, kui suudame juba ennetavalt noortele pakkuda võimalusi õppimiseks ja arenemiseks, et nad teaksid paremini, mis neile sobib.“

EVS Rotterdamis mõjutas Maritit niivõrd positiivselt, et ta mõistis just seal, et sotsiaaltöö – eriala, mille õpingud ta ülikoolis tahtis katkestada – on siiski tema jaoks õige valik. Noorsootööga ongi Marit seotud tänaseni, töötades nüüd sihtasutuse Archimedes Euroopa Noored büroos. Ülikoolide lõputöödki kirjutas ta just noorsootööst. Kõik EVSile järgnenud kaheksa aastat on Marit teinud vabatahtlikku tööd ja püüdnud seda väärtust ka teistele edasi anda.

„Ma sain Hollandis aru, et tahan teha sotsiaaltööd sellise suhtumisega, nagu seda tehakse seal, keskendudes pigem tegevustele kui abi andmisele,“ tunnistab Marit, tuues Hollandist näiteks kodutute teatri ning muid sotsiaalprojekte, mille juures tal EVSi perioodil oli võimalik olla.

Üks meeldejäätavatest projektidest oli Mariti jaoks noortealgatusfilm „Armastus ja seks“ meisterdamine, mille tegemiseks pidi Marit muu hulgas ka üksinda mööda Amsterdam ringi kõndima ja oma olematut hollandi keelt kasutades paluma, et armunud paarid kaamera ees suudleksid.

„Käisin sama filmi tegemise raames kaameraga Amsterdamis seksimuseumis, kus enamasti ei lubata filmida,“ räägib Marit, kes sai oma katteplaani muuseumist vaevata kätte, kuigi pileteid müünud onu vaatas teda väga veidra pilguga, „hiljem käisin veel punaste laternate rajooni telgitaguseid tutvustaval ekskursioonil. Ma polnud varem prostitutsiooniga kokku puutunud. Sealne reaalsus oli küll paras šokk – turistidele võib punaste laternate tänav mõjuda glamuursena, kuid kulisside varjus konutavad naised, kellest osad sõidavad Amsterdam muhult Euroopast kolmeks kuuks tööle ja siis mõneks ajaks jälle koju tagasi.“

Sellest kokkupuutest tingituna tekkis Maritil sügavam huvi nii prostitutsiooni kui inimkaubandusega seotud teemade vastu. „Siiani hoian end nende teemadega kursis ja arvan, et sellega ei peaks leppima,“ tunnistab Marit, kes puutus Hollandis kokku teistegi teemadega, mis teda varem polnud puudutanud, kuid mis avardasid tunduvalt tema maailmapilti.

„Ma polnud harjunud multikultuursusega. Sain seal aru, et ameerika filmid on oma töö teinud ja kartsin, et Surinamist pärit mustanahalistel on minuga kurjad plaanid,“ meenutab Marit huumoriga oma esialgseid emotsioone ja hirne seoses Hollandi endistest asumaadest pärit kodanikega, kes temaga samas piirkonnas elasid. „Õnneks tõdesin peale kuut kuud, et sallivus tuleb läbi avatuse ja mõistmise.“ Nüüd sooviks ta ka kodumaal näha rohkem avatust ja mõistmist mitmekesisuse suhtes.

Lisaks sallivusele õppis Marit Hollandis, kuidas üksinda hakkama saada. Ta hakkas mõistma, mida tähendab üksindus ja teisalt toetav pere-

kond, kes on sinu jaoks olemas.

„Hollandis tõsteti mind välja tuttavatest oludest ja selle edukalt üle elamine andis kinnitust, et saan hakkama. Et kui ma ise vähegi panustan millessegi, tulen üksinda suurepäraselt toime,“ on Marit kindel, soovides kindlasti noortel EVSi tegema minna.

„Aga enda jaoks peaks hoolega läbi mõtlema, mis on projekti puhul oluline. Kas töö või hoopis piirkond, millega saab läbi vabatahtliku tegevuse tutvuda“ annab Marit nõu, „näiteks kas huvitab töö lastega või tundub Aafrika väga põnev koht. Tuleb leida mingi pidepunkt.“

Marit tunnistab, et tänaseks oleks ta võib-olla isegi valmis EVSi minema tegema mõnes ekstreemsemas kohas kui Holland. Näiteks Venemaa või Island tunduvad põnevad. Aga toona, aastal 2002 tundus isegi Holland täiesti tundmatu maana, millega Maritile seostusid vaid tulbid ja puukingad.

„Kui toona oli minekueelsel koolitusel palju rohkem sellist elevust, et saame pikaks ajaks välismaale minna ja kartsime pisut reisimist, siis tänapäeva noored on meiega võrreldes juba palju rohkem maailma avastanud,“ naerab Marit, kes 2002. aastal teatas oma sõidust välismaale, sai pigem toetavate reaktsioonide osaliseks.

„Minu vanematele mõte väga meeldis, kuna nende nooruses sellised võimalused puudusid,“ räägib Marit, kes on veendunud – oma rolli mängis vanemate toetavas suhtumises seegi, et Mariti EVS toimus turvalisena mõjuvas Euroopa Liidu riigis.

„Kui ma oleksin sõitnud kuhugi Ladina-Ameerikasse või Aafrikasse, oleks minu minek ilmselt suuremat keskustelu tekitanud, aga kuna ma läksin Hollandisse ja olin juba Eestis kohtunud oma projekti juhiga, olid vanemad kindlad, et tegu pole inimkaubandusega,“ sõnab Marit, kes nuusutab EVSi lõhna iga päev tänaseni, nüüd juba Eestis selle teemaga töötades.

„See tekitab minuski aeg-ajalt tuhinat minna näiteks kohvikusse raamatut lugema või tegelema mõne töövälise vabatahtliku projektiga,“ tunnistab ta, „kindlasti ei tohiks tagasi tulla unustada, mis sulle selle perioodi juures meeldis. Ega neid inimesi, kes selle projekti kaudu sinu ellu jõudsid.“

MARI TEPP:
SAIN BRÜSSELI
LASTEKODUS ARU,
KUI VEDANUD MÜL ON

EVS vabatahtlik 2006-2007 Brüsselis
Saatev organisatsioon: MTÜ Diakoonia
Aasta Eestis

Vastuvõttev organisatsioon: Année
diaconale/Communauté protestant de la
Belgique

Projekt: lastekodu kasvatajate abistamine
ja lastega tegelemine

Mari õpib Tartu Ülikoolis ajalugu. Ülikooli
liõpingud on viinud teda ka Lyoni Prant-
sumaal ja Berliini Saksamaal. Marile on
südamelähedane prantsuse keel, ta on
alates 2007. aastast MTÜ Eesti Noored
Frankofiilid asepresident.

Marile meeldib lugeda, reisida, mägedes
ronida, teatris käia ja muusikat kuulata.
Ta on kümme aastat õppinud klaverit.

MIKS ON MINU LUGU ERILINE?

EVS süstis minusse ilmselt kogu eluks
tahtmise teha asju vabatahtlikult,
saamata materiaalselt kasu, kuid või-
tes absoluutselt igas muus võimalikus
mõttes. See aasta andis mulle usu,
et asju saab liigutada oma pealehak-
kamise ja hea tahtega ning tunde, et
kõik on võimalik. See tavaline eriline
lugu õpetas mulle selgeks suhtlemise
(ka mitteverbaalse) ja andis usu, et
ükskõik, mis elus ette tuleb, ma saan
hakkama.

Udishimulik Mari Tepp leidis end Belgias vabatahtlikku tööd tehes
ühel hetkel üksinda vastamisi väikeste lastekodulastega, kellest
üks 4aastane oli sügava vaimse puudega ja oskas vaid pisut (prantsu-
se) viipekeelt. Mari oli toona 19aastane.

„Kõlaga see kui banaalselt tahes, aga see aasta andis mulle kogemuse,
mis muutis mind inimesena rohkem kui ükski teine sündmus,“ kinni-
tab Mari ja tema silmad säravad seda öeldes kui jaaniussid suveõös,
„vabatahtlikuna lastekodus veedetud aeg pani mind mõistma oma olu-
korra väärtust. Eestis polnud ma kunagi kokku puutunud lastega, kellel
puudub kõige olulisem – perekond. Ammugi ei osanud ma (prantsuse)
viipekeelt ega teadnud, kuidas käituda puuetega lastega.“

Mari lugu on erinev paljudest teistest lastekodudes töötanud vabataht-
like lugudest, mis toimuvad vaestes arengumaades. Mari sattus tööle
lastekodusse otse Euroopa südames, Brüsselis, kus Europarlamendi
liikmed teenivad kuus kümneid tuhandeid kroone ning euroametnikud

BELGIA

Belgia on kolmest piirkonnast koosnev
liitriik. Põhjas asub hollandikeelne Fland-
ria, lõunapool asuvas Vallooonias räägitakse
prantsuse keelt ning pealinnas Brüsselis
on ametlik staatus mõlemal keelel. Riigi
idaosas on ka väike saksakeelne vähemus,
kuhu kuulub 70 000 inimest.

Belgia maastik on väga vaheldusrikas:
Põhjamere rannikut on 67 kilomeetrit, selle
jätkuks on Põhjamere ääres tasandikud,
keskosa on mägine ja kagusse jäävat
Ardenndide piirkonda iseloomustavad met-
sased kõrgendikud.

Pealinnas Brüsselis on mitme rahvusva-
helise organisatsiooni peakorter: seal paik-
neb enamik Euroopa Liidu ja NATO asutusi.
1830. aastal iseseisvunud Belgia riigikord
on konstitutsiooniline monarhia.

Tuntuimad belglased on Tintini koomiksi
looja Georges Rémi (Hergé), kirjanikud
Georges Simenon and Hugo Claus, heli-
looja ja laulja Jacques Brel ning rattur
Eddy Merckx. Maalikunstnikud James
Ensor, Paul Delvaux ja René Magritte on
väärilised järglased Rubensile ja teistele
mineviku kuulsatele flaami meistritele.

Belgia on kuulus oma šokolaadi poolest,
mida hinnatakse kogu maailmas. Eelis-
tatud roog on rannakarbid ja friikartulid,
mis legendi järgi on pärit Belgiast.
Belgias toodetakse ka üle tuhande
õllesordi.

Belgias elab umbes 11 miljonit inimest.

Allikas: <http://europa.eu>

käivad mitu korda aastas eksootilistel puhkuseraisidel.

Tema ülesandeks oli 2006. aasta augustist kuni 2007. aasta juulini
abistada kasvatajaid lastekodus Année diaconale/Communauté pro-
testant de la Belgique, lisaks korraldas ta põnnidele erinevaid huvi-
tegevusi ja väljasõite ning õppis prantsuse viipekeelt. Viipekeelt Mari
päris selgeks ei saanud, kuid mäletab siiani mõningaid märke.

„Kui ma esimest korda neid lapsi seal lastekodus nägin, mõtlesin küll,
et nii armsad lapsed! Ega keegi mulle nende lugusid ei kippunud rää-
kima ja esimesed kaks kuud olin nii ehk naa vaid kuulaja rollis, kuna
keeleoskus oli kasin,“ meenutab Mari.

„Algul tegin muidugi kõike valesti, kuid vaikselt leidsin oma tee ja uju-
sin välja,“ naerab ta. Elu ei teinud lihtsamaks ei kultuurilised erinevu-
sed (Marile lennujaama vastu tulnud mees ehmatas teda kohe sellega,
et hakkas eestlannat musitama) ega suur vanusevahe töökaaslastega.
Marit juhendavad neli kasvatajat olid kõik keskealsed ja teinud seda

tööd juba umbes 15 aastat. Neil kõigil olid omad meetodid, kuidas lastega hakkama saada, rääkimata kollegiaalsetest sõpruskondadest ja nendevahelistest varjatud intriigidest.

„Esiialgu oli tõesti raske teiste töötajatega ühist jututeemat leida, paljude nende lapsed olid ju ainult natuke nooremad kui mina,“ meenutab Mari, „aga mida vilunumaks muutusin kasvandikega mina, seda pikemaks venisid kasvatajate lõunapausid.“

Kõige suuremaks katsumuseks kujunes Marile hakkamasaamine 4aastase Julie'ga, kellel oli tugev vaimupuue ja kes ei rääkinud. Julie oskas vaid pisut viipekeelt, kuigi sai ümbritsevast päris hästi aru.

„Alguses oli eriti hirmus, ma ei teadnud üldse, kuidas vaimupuudega lapsed käituvad! Julie oli tihti pahur ja kui ta ei tahtnud midagi teha, siis lõi ta teisi lapsi ja kasvatajaid,“ jagab Mari esimesi emotsioone ja kogemusi vaimupuudega lapsega, kes ei tahtnud tänaval käest kinni hoida ning kellest polnud täpselt aru saada, mida ta soovib.

„Hiljem sain aru, et Julie oli rahulikum selle kasvatajaga, kes oskas viipekeelt ja hakkasin koos temaga prantsuse viipekeelt õppima, saime paremini suheldud, teadsime mõlemad umbes sama palju märke,“ räägib Mari, kes hakkas Julie'ga rohkem aega veetma, viies teda näiteks kord nädalas basseini. See rahustas Julie'd tublisti.

Samas lastekodus elas ka tüdruku vanem vend, kes oli samuti puudega, kuigi mitte nii suurega kui õde.

„Nende vanemad olid samuti tugeva vaimse puudega,“ jutustab Mari perekonna lugu, „kord kuus käisid nad lastel külas ja poiss alati ootas seda, külaskäik oli tema jaoks suur sündmus.“

Poiss ootas vanemaid suures ärevuses juba mitu päeva enne õiget külastuspäeva, kuid pettus vanemate saabudes tihti – ta ei saanud aru, miks tema vaimupuudega isa ei käitu nagu täiskasvanu, vaid tormab hoopis mängunurka rongiga mängima.

„Lastekodus töötamine oli igas mõttes reaalsuskontroll. Ma olen kindel, et samasuguseid asju on ka Eestis, aga siin ma ei puutu selle karmima reaalsusega kokku,“ tõdeb Mari, „seal oli väga palju korduvaid lugusid ja mõtlesin tihti selle peale, kuidas mu sugulastel on sama vanad lapsed, aga kui erinevad on lapsed, kes kasvavad päris kodus ja kes

kasvavad lastekodus. Kui erinevad algused elule...“

Mari tunnistab, et tal oli keeruline mõista neid paljuski üsna sarnaseid lugusid, kuidas lapsed lastekodusse olid sattunud. Tihti oli vanematel juba kaks last lasekodus elamas, kuid nad said veel kolmandagi, kes peagi samuti lastekodus maandus.

Nii juhtus ühe lapsega, kelle isa oli vaid 17aastane, ema aga 36aastane, varasematest suhetest oli naisel ette näidata juba kaks samas lastekodus elavat last. Kolmas järeltulija jõudis lastekodusse Mari rühma vaid nädalavanusena, kuna ema – kes polnud küll vaimse puudega – ei olnud lihtsalt suuteline laste eest hoolitsema.

Kuigi 17aastane noor isa oli lapsest väga huvitatud ja käis teda sageli vaatamas, ei saanud ta last enda kasvatada võtta, kuna oli alaealine. Vanemad jäid oma õigustest lapsele lõpuks ilma ning põnn anti kasvatama kasuperekonda.

„Nägin lastekodus palju seda, kuidas seal kasvanud põnnid on vähem arenenud kui kodus kasvanud lapsed ja paljudel neil on vaimseid probleeme,“ pajatab Mari, kuidas karm reaalsus Brüsselis tema ellu sisse murdis. Ta mäletab hästi üht pooleteiseaastast põnni, kes oli oma lühike elu jooksul elanud juba neljas erinevas kodus.

„Ma panin tähele, et enne magamaminekut hakkas ta pead edasi-tagasi raputama,“ meenutab Mari, kes ei saanud algul aru, miks laps nõnda käitub. Lastekodu psühholoog oli varmas seletama.

„Vaata, Mari,“ ütles psühholoog, „proovi, mis juhtub, kui sa pead piisavalt kaua edasi tagasi raputad. Jääd uimaseks, eks ole? Vot see laps on pärit sellisest keskkonnast, kus tal puudus võimalus rahulikus õhkkonnas magama jääda ja ta õppis ära, kuidas magama jäämiseks end uimasemaks muuta.“

„Kohutav, pooleteiseaastasel lapsel on juba sellised harjumused,“ tundub lapse saatust Marile tänagi jube, „paljude lastega juhtuski nii, et kuna riik püüab bioloogilist perekonda võimalikult koos hoida, solgutati lapsi edasi-tagasi. Paljud neist käisid näiteks kord kuus kodus ja kui nad lastekodusse tagasi jõudsid, oli näha, et nende eest polnud üldse hoolitsetud – nad olid kammimata ja pesemata...“

Paljud lastekodusse jõudnud lapsed polnud päritolult aga eurooplased,

vaid Belgia endiste asumaade elanike järeltulijad, seega puutus Mari kokku väga erinevast rassist pärit lastega, mis vägisi viis paralleelide tõmbamiseni Aafrikaga.

„Mind üllatas, et heaoluriigi Belgia südames eksisteerib selline puudus – kuigi lastekodus olid tingimused ja võimalused tegelikult väga head,“ räägib Mari, „mõtlesin seal olles aeg-ajalt Aafrika laste peale. Ma polnud varem osanud mõelda, et ka Belgias võib olla lapsi, kes kannatavad samamoodi puudust kui Aafrika lapsed.“

Just Brüsselis lastekodus töötades sai Mari aru, kui hästi tal kõik on. „Mul tekkis tunne, et ükskõik, mis juhtub, ma saan alati hakkama,“ ütleb ta, „kuigi mina sain Belgias töötamisest enesekindlust juurde, oli kurb näha, kuidas paljud teised noored ei usu endasse, sest neil pole sellist toetavat perekonda nagu minul.“

„EVS on tohutult mõjutanud mu edasist elu, tehtud valikuid ja kujundanud suhtumise, mis on avatud maailmale ja näeb asju teises valguses,“ võtab Mari lühidalt kokku, miks EVS talle oluline oli, „ma olen hea näide sellest, kuidas vabatahtlik aasta ei kesta vaid välismaal oldud kuud, vaid jätkub teatud mõttes siiani. Minu jaoks omandas kauge mõiste – Euroopa – täiesti uue tähenduse, sest nüüd on Euroopa rohkem minu kodu, lähedasem ja täis sõpru.“

Mari tunnistab, et kuigi ta jäi oma EVS perioodiga väga rahule, on tal tagantjärele südames väike okas – projekti suhtes oleks võinud olla valivam.

„Nägin seal paljusid erinevaid projekte, millega võrreldes minu töö oli väga rutiinne,“ selgitab Mari, kes nüüd läheks vabatahtlikuna kuhugi kaugemasse ja eksootilisemasse kohta, „aga ilmselt oli vaja lähemalt alustada ja leidsin ka Brüsselist palju uut ja huvitavat.“

Välismaale minemise plaani pidades tahtis Mari ühendada huvitava tegevuse ja elamise keskkonnas, mille keelt ta eriti ei räägi. Seega esimene valik oli hoopis töötada välismaal lapsehoidjana.

„Aga kui ma kuulsin EVSist, sain kohe aru, et lapsehoidmine on sellega võrreldes jama! Õnneks mu vanemad olid väga päri mõttega võtta pärast keskkooli aastaks aeg maha – kui ei tea, mida tahad edasi õppida, pole mõtet ülikooli minna lihtsalt ülikooli pärast,“ ütleb Mari, kes

läks pärast EVSi Belgias Tartu Ülikooli ajalugu ja riigiteaduseid õppima.

„Minul tekitas EVS periood just suurema soovi edasi õppima minna,“ jutustab Mari innustunult, „pidev väikeste lastega olemine tekitas tahtmise õppida.“

Just EVSi tehes sai Mari kinnitust sellele, et ta on oma tüübilt äärmiselt uudishimulik maailma soojakskütja. Ta tunnistab, et pole kindel, kas aasta vabatahtlikuna pani teda mõistma, kelleks ta tahab suurena saada. „Aga ma mõtlesin välja, et see on ka täiesti normaalne, kui ma veel ei tea, mida elu toob.“

HELERI ALLES: LEIDSIN NEPAALIST TEISE KODU

EVS vabatahtlik 2008 Nepaalis

Saatev organisatsioon: EstYes

Vastuvõttev organisatsioon: ICYE Nepal

Projekt: õpetas lastekodus ja koolis erinevaid teemasid

Heleri õpib Tartu Ülikooli magistriõppes võrdlevat poliitikat ja tutvustab programmi Euroopa Noored koolides. Suure osa oma vabast ajast veedab ta mööda maailma reisisid ja erinevates paikades seigeldes.

Lisaks vabatahtlikule tööle Nepaalis on Heleri õppinud pool aastat Bologna ülikoolis Itaalias.

Heleri on pärit Lõuna-Eestist, ta peab end lõbusaks seiklejaks, kes võtab takistusi meeldivate väljakutsetena ning võitleb probleemidega pealehakkamise ja naeratusena.

Vahetult enne seda, kui Heleri Alles sõitis Nepaali vabatahtlikku tööd tegema, vahetus riigis võim. Kommunistlik Partei (maoistid) võitis valimised ja kuningale anti lahkumiseks kaks nädalat. Nepaalist - iidsest kuningriigist - oli saanud vabariik.

Nepaal on kahtlemata üks neist riikidest, millest eestlased mitte kui midagi ei tea. 2008. aasta mais Katmandu poole lennates ei teadnud riigist suurt midagi ka Heleri, kellele ootamatult oli avanenud võimalus minna sinna kolmeks kuuks Euroopa vabatahtlikku teenistust tegema. Vaimusilmas nägi Heleri pilti Indiana Jones'i filmist, kus väikeses mägi-külas Everesti jalamil möllab võimas lumetorm. Toona ta veel ei teadnud, et tegelikkuses sajab Katmandus lund kord kümne aasta jooksul ja suve keskmine temperatuur küünib 40 kraadini.

Vahetult enne Nepaali jõudmist vahendas ta oma blogis Nepaali kohta fakte rahvastiku arvu (26 mln), pindala (147 000 km²) ja keskmise

MIKS ON MINU LUGU ERILINE?

Ehk sellepärast, et käsin nii teistsuguses ja kauges kohas nagu Nepaal. Kui enamik vabatahtlikke läheb kuskile Euroopasse, siis Aasia kultuur on hoopis midagi erinevat ja pakub palju rohkem väljakutseid. Minu lugu võiks ka teistele heaks näiteks olla ning innustada noori minema kodust kaugele ja miks mitte just Nepaali. Kuigi sellises kauges kohas võib tulla ette palju ootamatusi – maoistide mäss, suur üleujutus või hoopis see, et tuleb hakata klassi ees laulma –, on kogu see kogemus lihtsalt suurepärase.

NEPAAL

Nepaal on väike ja vähetuntud riik Aasias, kahe maailma hiiglase, Hiina ja India vahel. Pindalalt on Nepaal Eestist ainult kolm korda suurem, kuid rahvaarv on tervelt 20 korda suurem kui Eestis.

Tegu on väga mitmekülgse riigiga – seal on nii madalaid tasandikke kui maailma kõrgeim mägi Mount Everest (Džomolungma). Seal leidub nii metsikut džunglit, rohelisi riisipõlde, väikseid külkaid (Nepaali arvestuses alla nelja kilomeetri) kui ka kõrgeid lumiseid tippe, mis küündivad 7000-8000 meetrini. Nepaalis elavad jõedelfiinid, krokodillid, elevandid, ninasarvikud, boamaod, bengali tiigrid, punased pandad, lumeleopardid ja paljud muud eksootilised loomad. Kui tasandikel võib küündida temperatuur 50 soojakraadini, siis kõrgel mägedes läheb vaja väga sooja talvejopet.

Sajandeid oli Nepaal hindu kuningriik, kuid hiljuti sai Nepaalist vabariik. Nepaali kõige levinum usk (ja usuga kaasnev kultuur) on hinduism, millele järgneb budism. Seetõttu võib leida pea igal sammul erinevaid templeid ja pühakohti. Olgu siis selleks

massiivne stuupa või elevandikamasuutra templi seinal.

Nepaallased ise on väga sõbralikud ja abivalmis. Üle kõige väärtustavad nad haridust ning kasutavad iga võimalust, et praktiseerida inglise keelt. Nepaallane on alati väga siiras ja aus, samas alati ka uhke oma riigi üle – kuigi hindi keel on väga sarnane nepaali keelele, siis ei anta andeks ühelegi riigimehele, kes selles keeles avalikult räägib.

Nepaali pealinn on Katmandu, mis asub Katmandu oru keskel piirnedes teiste linnadega, millest suurimad on Patan ja Bhaktapur. Kokku elab linnas hinnanguliselt 7 miljonit inimest. Tegu on metropoliga, kus liiklus on tihe (ning vasakpoolne), lakates vaid erinevate streikide ajaks. Siin kimavad ringi taksod, *tuk-tuk*-id, väikesed mikrobussid (inimesed uksest välja rippumas) ja kõikvõimalikud teised liiklusvahendid. Kuigi linn asub 1350 meetri kõrgusel, ei saja seal peaaegu et mitte kunagi lund.

Allikas: Heleri Alles

vanuse (20 a) kohta. Veel oli ta välja uurinud, et 82% Nepaali inimestest saab hakkama vähema kui 2 USA dollariga päevas ning kirjaoskamatuid on riigis üle 50% rahvastikust (naistest ei oska lugeda isegi kuni kolmveerand).

Eesti meedia talle Nepaali kohta info kogumisel erilist abi ei osutanud, oma blogis kurtis Heleri, kuidas meie omakeelses ajakirjanduses jõuavad peamiselt uudised stiilis "Leopard ründas Nepaalis eesti meest ja pärast ajasid kohalikud kaigastega leopardi taga ja veel neli inimest said vigastada". Heleri jaoks oli EVS sajaprotsendiliselt hüpe tundmatus kohas vette.

Lennukis istudes teadis ta vaid, et hakkab Nepaalis noortele õpetama, kuidas planeerida peret ning hoiduda suguhaiguste, eelkõige HIV, eest. Eneselegi ootamatult leidis hele eesti tüdruk end ühel ilusal päeval hoopis 70le alla 5aastasele põngerjale laulutundi andmas. Laulda Heleri, muide, ei oska. Ja HIV ennetusest ei tulnud tal Nepaalis ka eriti midagi välja.

“Mind vastu võtnud organisatsioon polnud HIV ennetusega tegelevate vabatahtlike tulekuks eriti valmistunud,” räägib Heleri peaaegu kaks aastat pärast seda, kui ta esmakordselt Nepaali sõitis, “enne mind olid sealsed vabatahtlikud teinud HIV ennetuse alal ainult kontoritööd, aga mina otsustasin, et kusagil mujal – näiteks lastekodus – oleks minust tunduvalt rohkem kasu kui niisama kontoris istudes.”

Nii sattus Heleri esimeseks 1,5 kuuks oma Nepaali vabatahtliku teenistuse perioodi jooksul elama ja töötama lastekodusse, kus kolmes toapugerikus elasid koos 14 last vanuses 3-14 aastat, kasvataja, kokk-vanaisa ja Heleri. Kanalisatsiooni majas ei olnud ja lapsi pesti kord nädalas. Selleks ajasad põngerjad endil riided seljast ja kogunesid poolavalikku hoovi. Pump lükati kaevu, põnnid seebitati korraka sisse ja seejärel uhati nad voolikust tuleva veega üle. Sooja vett voolikust muidugi ei tulnud.

“Ega neile väikestele lastele see külma veega pesemine üldse ei meeldinud,” naerab Heleri, “aga puhtaks nad said ja saavad ka edaspidi. Ise ma samamoodi pesta ei saanud, sest välismaalasest naisele ei oleks see sobilik olnud. Selle asemel hiilisin kord nädalas salaja Katmandu külalistemajja end kasima”

Lastekodus töötas Heleri põnnidega kuuest hommikul üheksani õhtul, nad õppisid ja mängisid koos, vaatasid raamatuid ja tutvusid Kaera Jaaniga. Koolipäevadel saatis Heleri lapsed kooli ja tõi nad hiljem taas lastekodusse – noorimad olid ju kõigest 3aastased.

“Mõnikord tuli vastamisi seista kurjade õpetajatega, kes kaotasid kontrolli ja lapsi pastakatega ründasid. Siis tuli minna kooli ja neile selgitada, et nii need asjad ei käi,” meenutab Heleri, “kõige raskem oli lapsi aidata nepaali keele õppimisega. Väiksemad olid väga imestunud – kuidas ma ei oska nepaali keelt?! Isegi nemad ju oskavad ja nad on alles nii väikesed!”

Lastekodu meenutades tuleb Heleril alati soe tunne südamesse, kui gi kontakti on ta tänaseks lastekoduga kaotanud. Internet ja e-kirjad pole Nepaalis sugugi mitte nii levinud kui e-Eestis. Suurem osa Nepaali elanikest pole sellisest imeleiutisest isegi mitte kuulnud. Pealegi pole lastekodudel tihtipeale niigi palju raha, et lastele süüa või riideid osta, rääkimata arvutist või internetist. Heleri sõnul on lastekodud Nepaalis eraomandis, neid toetavad jõukamad ühiskonnaliikmed, kuid riik ei jaga sentigi. Selle asemel käivad nad lastekodusid aeg-ajalt inspekteerimas ja mõnikord juhtub, et lastekodu tuleb pärast sellist külaskäiku hoopis kinni panna.

“Lastekodus tegime kõike koos – näiteks istusime ringis köögi põrandal ja sõime. Loomulikult kätega, nagu Nepaalis kohane,” räägib Heleri, “olime nagu üks suur pere, võib-olla just seetõttu oli lastekodust ka väga raske lahkuda. Näiteks üks 3aastane tüdruk Miina oli minusse nii kiindunud, et ei suutnud leppida minu lahkumisega. Ta väljendas oma pahameelt sellega, et lihtsalt ei rääkinud minuga enam, tõmbus täiesti endasse. See oli väga raske.”

Pärast pooltteist kuud lastekodus oli Heleril aeg liikuda uuele tööpostile – tema uueks ametiks sai inglise keele õpetamine kohalikus koolis ja uueks elupaigaks koolidirektori kodu.

“Uude kohta minnes teadsin vaid, et peaksin hakkama õpetama inglise keelt ühes Katmandu äärelinna koolis,” räägib Heleri, “kohapeal muidugi selgus, et ega keegi tegelikult ei tea, mida ma peaksin tegema hakkama.”

Otsustatigi siis, et Heleri hakkab hoopis õpetama laulmist 70 juntsule vanuses 3-5 aastat. Helerile suruti kätte nootidega varustamata laul kartulitest – mida Heleri polnud elu sees kuulnud ega näinud –, lükati ta klassi ette ja kästi lastele laul selgeks õpetada.

“Mulle see idee väga ei meeldinud – klassis oli 70 last, kes mulle suurte silmadega otsa vaatasid ja nõudsid midagi nepaali keeles. Aga ma ju ei oska laulda! Ma isegi ei pea viisi!” on Heleri isegi kaks aastat pärast juhtunut pisut hämmingus. “Leiutasin siis kartuli-sõnade juurde mingi viisi, laulsin ees ja 70 mudilast laulis järel. See tundus väga šokeeriv ja ma palusin, et ma saaksin natuke vanemaid lapsi õpetada.”

Heleri soovidele tuldi vastu ja temast sai inglise keele õpetaja 6.-8. klassile. Kui Eestis õpivad ühes klassis enam-vähem samaealised lapsed, siis Nepaalis on vanusevahed väga suured. Näiteks esimeses klassis võib olla nii 6aastaseid õpilasi kui ka 18aastaseid noorukeid.

„Haridus maksab ka riigikoolides umbes 2 eurot aastas ja see võib olla tavalisele perele isegi kuni ühe kuu sissetulek. Nepaal on hästi-hästi vaene riik,” selgitab Heleri, „samas haridust peetakse väga tähtsaks ja neil pole üldse võltshäbi, et kuidas 18aastane läheb esimesse klassi.”

Kuigi vanemate õpilastega oli pisut lihtsam hakkama saada kui 3aastastega ja inglise keelgi oli laulmisest lihtsam teema, ei möödunud üksi Heleri tööpäev ilma parajate väljakutseteta – kuidas õpetada inglise keelt Euroopa-kesksete õpikutega hindudele, kes pole ealeski oma kodurajoonist kaugemal käinud?

„Võtame kasvõi pühad – jõulud ja lihavõtted,” selgitab Heleri, „kui selgitada, et need on mingid usuga seotud festivalid, saavad nad veel midagi aru. Aga kui tulevad mängu mingid teistsugused, läänelikud kombad ja traditsioonid, on neid palju raskem seletada“.

Näiteid on Heleril veel. Näiteks 6. klassi õpilastega luges ta lugu Loch Nessi koletisest, keda on nähtud kõikjal, Šotimaast Siberini.

„Demonstreerisin 70le õpilasele hoolega kaardil, kus asub Siber, kus Eesti, kus Šotimaa, võideldes ühtlasi õpilastega, kes tegid samal ajal hoopis nepaali keele kodutöid,” meenutab Heleri, „järgmisena tuli 7. klassi tund ja see oli juba tõeliselt lihtne, kuna õpilasi oli ühes klassis ainult 50 tükki.“

Asuti lugema teksti vene poisist Vankast, kes elas 18. sajandi Venemaal ja sai oma isanda käest peksta, sõi kõrti ja unistas valgetest jõuludest vanaisaga.

„Muidugi, natukene keerulisemaks tegi asja see, et kuna Nepaali lapsed on hindud ei tea nad, mis on jõulud, lund on nad näinud ainult eemal mägede tippudes ja ammugi ei kujuta nad ette, mis söök on kõrt,” räägib Heleri elavast kogemustest 7. klassi inglise keele tunnis. „Siiski, saime hakkama. Ja nii kõik järgnevad nädalad!”

Nepaalist naases Heleri teadmise, et ta sai vabatahtliku tööga ootamatutes olukordades hästi hakkama. „Teadmine, et suudad ise hakka-

ma saada ja edukalt, on väga oluline,” kinnitab Heleri enesekindlalt, „oluline on ka elada nii erinevas kultuuris nagu on seda hindu kultuur – õppida tundma kohalikke kombeid, usku ja käitumisnorme.“

Nepaal ei seostunud talle EVS perioodi lõpus ainult tööga, vaid ka imelise loodusega, mida ta käis avastamas nii Himaalajas matkates kui ka elevandi seljas läbi džungli sõites. Ta tutvus paljude erinevate inimestega: tüüpilise nepaali pere juures õppis valmistama kohalikku toitu; nunnakloostri lähedal sõbrunes tiibetlasega, kes rääkis budismi avatusest; arutles juhtiva maoistiga kommunismi üle; matkas koos pereisaga, kes arendab internetis Nepaali turismiga seotud kodulehti. Rääkimata suhtlusest teiste vabatahtlikega üle maailma.

Kindlasti soovib Heleri vabatahtlikku tööd kõigile ja miks mitte teha seda Nepaalis, mis on üks kümnest vaesemast riigist maailmas. „Kui kuskile on vabatahtlikke appi vaja, siis kindlasti just sinna,” on ta veendunud.

MIHKEL KANGUR: ÕPPISIN VÄLIMUSE TAGA NÄGEMA INIMEST

EVS vabatahtlik 2008-2009 Ukrainas
Saatev organisatsioon: HeadEst

Vastuvõttev organisatsioon: MTÜ The Way Home

Projekt: lastekodulastega tegelemine

Mihkel Kangur on tudeng, juhutööline, filmihuviline ja vabatahtlik

MIKS ON MINU LUGU ERILINE?

Minu lugu eristub paljudest teistest ehk minu soo tõttu. Pole palju EVS-mehi Eestist, kes on töötanud lastekodus. Kahtlesin ka ise pikalt, sest projekt tundus väga ekstreemne. Siiski, vastupidiselt enamuse sõprade ja lähedaste arvamusel, otsustasin minna. Tuli välja, et tegin kõige õigema otsuse oma elus.

Mihkel Kangur õppis Odessas lastekodus töötades, et lastega tegelemine võib olla vägagi mehelik töö ning inimesed on eelkõige inimesed, mitte riikliku propaganda käepikendused või võimalikud haiguskolded.

“Kui algul mõtled HIV-positiivsete laste peale, ei näe sa inimesi, vaid kolle,” meenutab Mihkel aega enne Odessasse sõitmist, kui ta pidi otsustama, kas ja millistele vaktsiinidele ei öelda. “Aga kui õpid haiguse taga nägema inimesi, muutud ka ise vähem paranoiliseks.”

Mihkli otsus sõita EVSi tegema Ukrainasse tuli üsna lihtsalt. Tema esimene mõte oli küll minna Aafrikasse, kuna nägi, kuidas vabatahtlik töö mustal mandril muutis paljusid teisi noori. Paljud tema sõbrad-tuttavad tulid Aafrikast tagasi, rääkides kuidas nad vabatahtlikku tööd tehes muutusid ja millised on nende uued sotsiaalsed huvid.

“Kuulasin nende jutte, aga proovisin enda jaoks teha siiski ratsionaalse, mitte tundelise otsuse,” selgitab Mihkel, miks ta loobus Aafrikasse mineku plaanist, “üks mu tuttav ütles ka, et tegelikult pole see periood mitte maailma päästmiseks, vaid rohkem ikka inimese enda jaoks.”

Oma osa oli mängida ühel dokumentaalfilmil, kus Aafrikasse sõitnud valge kangelane oli pidevalt ümbritsetud kümnetest nälgivatest lastest, kes raha kerjasid. Nii otsustaski Mihkel, et tema EVS peab toimuma hoopis mõnes Ida-Euroopa riigis.

UKRAINA

Ukraina on paljudele eestlastele oma-moodi nostalgariik – nii mõnedki mäletavad veel Arteki pioneerilaagreid või tuusikupuhkusi Jaltas.

Ukraina on pindalalt üks suuremaid riike Euroopas, suurem kui näiteks Prantsusmaa, Hispaania, Rootsi ja Poola. Riigi lääne- ja idapoolseimad linnad on üksteisest peaaegu 1300 kilomeetri kaugusel. Põhjast lõunasse on Ukraina umbes 1000 kilomeetrit pikk. Samuti on Ukraina üks suurima rahvaarvuga riike – 47

miljonist suurem on populatsioon vaid Saksamaal, Prantsusmaal, Ühendkuningriigis ja Itaalias.

Ukrainas elab enam kui 100 erinevat etnilist gruppi, ukrainlasi on 73% kogu rahvastikust, teine suurim rahvus on venelased. Kuid palju leidub Ukrainas ka juute, valgevenelasi, moldovalasi, bulgaarlasi, poolakaid ja ungarlasi. Umbes 70% Ukraina elanikest elab linnades.

Allikas: www.traveltoulkraine.org

“Tahtsin midagi, mis ei oleks nii ekstreemne kui Aafrika või India, vaid midagi sellist, millest tõuseks tulu edaspidistes õpingutes. Otsustasin vene keelt õppida ja ei ole pidanud kahetsema,” räägib Mihkel muheledes, kuidas ta Ukraina kasuks otsustas. Vähem tähtis polnud, et üks teine eesti vabatahtlik, kes käis samuti Odessas tänavlastega töötamas, oli projekti juba valmis kirjutanud. Nii sattuski Mihkel 12 kuuks Odessasse lastekodusse, mis elas peamiselt välisannetuste toel, saamata riigilt sentigi toetust. Raha lastekodu töös hoidmiseks oli juba kümme aastat tulnud erinevatest välisriikidest seotud projektidest.

Kuna Mihkel oli enne Odessasse sõitu veetnud palju aega ühes Eesti noortekeskuses, arvas ta, et töö lastega ei ole eriti raske – tuleb vaid noored ära kuulata ja neile huvitavat tegevust leida. Kohapeal selgus, et töö on tegelikult raskem ja väsitavam kui oodatud ning tuli õppida ületama hirmu lastega töötamise ees.

“Mõnes reguleeritumas ja arenenumas riigis, näiteks Saksamaal, oleks minu tööde ring olnud kindlasti palju piiratum. Odessas sain korraldada laste vaba aega, mängida nendega, korraldada huviringe,” meenutab Mihkel, kes töötas lastekodus igasuguste erinevate lastega.

“Mõnikord tulid lastekodusse lapsed, kes olid pesemata, küüned lõikamata,” räägib Mihkel oma tööst lastekodus, “aga ikkagi kutsusin neid enda ja teistega kasvõi jalgpalli mängima, hoolimata sellest, et laps oli

just liimi nuusutanud ja ta tegelikult ei suutnud eriti mängida.”

Kuigi lastekodus viibis pidevalt umbes 25 last, kellega oleks olnud vaja tegeleda, tunnistab Mihkel, et juba üle kolme lapsega korraga tegelemine oli tema jaoks paras katsumus. Päeva lõpuks oli ta enamasti läbi nagu sunnismaine talupoeg, kes on pidanud päev otsa metsas puid raiuma.

Ta õppis oma töös lapsi tundma, üritades siiski säilitada nendega distantsi, kuid sellest hoolimata oli tal aasta hiljem lastekodust lahkudest kehv tunne südames. „Tegelikult ei tohiks nendega niimoodi käituda, et saad sõbraks ja siis lähed minema,“ on Mihkel veendunud, „üheski organisatsioonis ei tohiks unustada, et vabatahtlikud ei tohiks täita palgaliste inimeste osa. Tahame me või mitte, vabatahtlikud jäävad alati kuhugi poolele tee, nad on justkui natuke töötajad ja natuke külalised.”

Külalisteks jäävad vabatahtlikud üsna sageli oma töö lühiajalise iseloomu tõttu – Mihkel tunnistab, et sotsiaaltöö lastega on midagi sellist, mida peaks tulemuse saamiseks tegema aastaid. Vabatahtliku töö reaalsus on aga, et paljud pühenduvad projektile lastekodus vaid mõned nädalad või kuud.

„Ega see lastele tegelikult eriti hea ei ole, kui kogu aeg on suur nägude vahelduvus, kuigi samas saavad nad nõnda teada palju erinevatest rahvustest,“ räägib Mihkel, lisades et kuigi vabatahtlikud püüdsid küll teha tulevikku vaatavaid tööplaanid, jäid reaalsuses praktiliselt kõik eesmärgid ja seatud sihid saavutamata.

„Tihti juhtus ikka nii, et kui oli tarvis tõsiselt tööd teha, oli lõviosa vabatahtlikest kuhugi kadunud,“ räägib Mihkel, „aga nalja olid alati kõik valmis tegema.”

Teiseks tundus vabatahtlik töö kahtlane kohalikele, kes lastekodus ametlikult töötasid – kehvaga palga eest mitmel kohal rabelevad ukrainlased ei mõistnud, miks peaks keegi üldse tasuta tööd tegema. „Ma arvan, et nad ei saanud seal organisatsioonis lõpuni aru, kes me oleme ja miks me seal oleme,“ ütleb Mihkel.

Miks Mihkel Ukrainasse läks, jäi arusaamatuks ka noormehe perekonnale. „Miks sa ei lähe parem ülikooli? Miks sa ei tee parem midagi

asjalikku?” küsisid nad Mihklilt hämmastunult.

„Sõbrad ei saanud aru, miks ma lähen lastega tegelema, see pole ju eriti mehelik,“ naerab Mihkel, mõeldes tagasi ajale enne Ukrainasse sõitu, „koha peal sain aru, et selline suhtumine on jama. Meie organisatsioonis oli väga palju mehi, nii vabatahtlike kui töötajate seas.“

Ta usub nüüd, et lastega töötamine on talle palju juurde andnud. Ukrainas hakkas ta enam mõtlema lapse arengu peale, temas tõstis pead täiesti teine mõtlemine. „Vihastasin seal kõige rohkem lapsevanemate peale – kuidas ühel täiskasvanul puudub täiesti vastutustunne. Kuidas ta ei mõtle üldse oma lastele, vaid käib täiesti alla ja laseb endal muutuda totaalseks alkohoolikuks,“ meenutab Mihkel, kes pidi oma töös nägema paljusid lapsi, kes elasid lihtsalt tänaval või olid pärit asotsiaalsetest peredest.

Mihklil olid oma töös üsna vabad käed, muuhulgas asus ta lastele erinevaid huviringe korraldama. Ta leidis lastekodust fotokaamerad, mis seisis jõude ning võttis need kasutusele, juhendades lapsi, kuidas pildistada. Ta ajas elu sisse katkistele kitarridele ning pani lapsed arvutiga muusikat tegema. Kuigi oli muidugi keeruline juhtida lapsi soovitud suunas, kui kõik tahtsid korraga mängida omas rütmis. Mõnikord käis ta ka tänavatel suppi ja riideid jagamas.

„Õppisin lastekodus töötades palju kannatlikkust,“ räägib Mihkel, „sain selgeks, et lihtsam on olla hästi rahulik kui minna konflikti.“

Rahulikkust õppis Mihkel mitte ainult lastega, vaid ka rahvuslusega seotud küsimustes. Näiteks kohtus ta kord baaris ühe Venemaa vasutuluureameti agendiga, kes küll möönas, et II maailmasõda tõi palju kahju Baltimaade rahvastele, kuid iseseisvust pole neile siiski tarvis. Mihkel üritas temaga suheldes jääda diplomaatiliseks ja mitte minna konflikti.

„Mõni vaidlus võib olla nii häiriv, et mõtlen sellele veel kaks päeva hiljemgi, seega parem olen vait,“ muigab Mihkel, kes kasutas sama taktikat ka kohalike vanakestega, kes igatsesid taga NSVLi ja teadsid Eesti kohta peamiselt seda, et tegemist oli nõukogude imedemaaga.

„Tajun venekeelset maailma nüüd hoopis teisiti kui varem. Paljud eestlased ei eralda suhtlemises venekeelsete inimestega riigi ja üksikisiku

tasandit, vaid peavad kõike üheks suureks Venemaaks,“ räägib Mihkel, „aga lõppude lõpuks on inimesed ikka inimesed, mitte riigi käepikendused. Aga üldiselt sain selgeks, et keeli on lihtsam õppida kui kultuure. Grammatika võid endale selgeks teha, aga mõista, miks nad just nii räägivad, on palju raskem.“

Veel muutus Ukrainas laiemaks Mihkli sotsiaalne mugavustsoon. „Kui oled erinevate arvamuste, elustiilide ja -nägemuste keskel, on ka kodus palju vabam erinevate inimestega suhelda,“ toob ta välja, „praegu usun, et on palju lähedam käia ja suhelda erinevate inimestega, ma ei pea enam piirduma ainult oma kindla väikese tutvusringkonnaga.“

Sarnaselt paljude teiste EVS vabatahtlikega ärgitab Mihkel kõiki noori oma mugavustsoonist välja minema ja tundmatus kohas vette hüppama. „Mina tundsin, et vabatahtlik töö pole ainult andmine, vaid sa saad sellest ise nii palju vastu,“ räägib Mihkel, „teadmised, mis ma Ukrainas sain, on mulle olnud miljon korda kasulikumad kui need, mida võiksin saada paari aastaga ülikoolis. EVS on praktiline haridus.“

Kuigi Mihkel oli pärast aastat lastekodus üsna väsinud – tal polnud aasta jooksul eriti võimalust omaette olla, töö oli vaimselt kurnav ja lastelaagris tuli tal juuksed maha ajada, kuna tal õnnestus kusagilt täid saada – ei vahetaks ta seda aega mitte millegi vastu.

„Eestis räägitakse viimasel ajal palju sellest, kuidas materiaalse ja vaimse väärtustamine on tasakaalust väljas, paljud eelistavad raha vaimsete väärtuste asemel. Võib-olla EVS aitaks seda tasakaalu rohkem paika saada,“ loodab Mihkel, soovitades EVSi kõigile noortele.

DMITRI FEFILOV: NAISEVÕTU ASEMELE MAKEDOONIASSE VABATAHTLIKUKS

EVS vabatahtlik 2008-2009 Makedoonias

Saatevõtteorganisatsioon: EstYes

Vastuvõttevõtteorganisatsioon: Youth Forum EYE

Projekt: ajakirja DoRight toimetamine ja küljendamine koos 13-18aastaste noortega.

Dmitri on pärit Ida-Virumaalt, ta on lõpetanud Eesti Muusikaakadeemia, kus õppis saksofoni. Dmitri töötab helirežissööri ja ajakirjanikuna Eesti Raadio venekeelses programmis, kuid ta on olnud ka diskor ja õpetaja. Lisaks igapäevatööle tutvustab Dmitri noortele programmi Euroopa Noored.

Ta peab end avatud mõtlemisega inimeseks, kes on paindlik ja otsekohene. Dmitrile pakuvad huvi keeled, reisimine, ajalugu ja võõrad kultuurid.

MIKS ON MINU LUGU ERILINE?

Enamus mu sõpradest ei saanud aru, miks ma lähen välismaale, kui mul on hea töökoht, ilus korter ja auto. Nad arvasid, et ma peaksin hoopis naise võtma ja lapsi tegema. Neile oli arusaamatu, miks ma lähen hea elu juurest välismaale ja veel tasuta tööd tegema! Nüüd mu sõbrad kadestavad mind. Ma teadsin, et ei kaota Makedooniasse minnes midagi, aga esimest sammu oli ikkagi raske teha. Mina sain sellega hakkama, minu sõbrad mitte.

Ühel hetkel sai Dmitri Fefilov aru, et juba liiga paljudel tööpäevadel vaatab ta aknast välja ja soovib olla kusagil mujal. Elu tundus talle väga mugav – hea töö, auto, korterilaen – ja ta hakkas mõtlema, mis saab edasi. Kas polnud elu ehk juba liiga mugav?

„Otsustasin, et tahaksin saada kogemust, kuidas oleks elada välismaal,“ meenutab Dmitri, „mõtlesin oma kaks kuud, kas see on ikka mõistlik plaan. Ja ühel masenduspäeval raadios otsustasingi – nüüd on see aeg!“

Dmitri oli selleks ajaks töötanud juba pikka aega Eesti Raadios helirežissööri ja ajakirjanikuna, ta oli lõpetanud Eesti Muusikaakadeemia ja olnud Tallinna heasse piirkonda korteri. Tema elu oli nii mugav ja paikaloosunud, et enamus ta sõpradest ei saanud aru, mispärast on Dmitril tarvis kolida aastaks välismaale tasuta tööd tegema.

„Sul on korter, auto, töö... Nüüd pead vaid naise otsima ja lapsi hakkama tegema! Sul on ju täiesti normaalne elu!“, ütlesid nad Dmitrile.

„Poeg, aga seal on ju sõda!“, ahastas Dmitri ema, kellel oli raske leppida oma ainsa lapse minekuga võõraste riiki. Ja veel terveks aastaks!

MAKEDOONIA

Makedoonia on paradiis neile, kes eelistavad viibida vabas õhus, pakkudes suurepäraseid võimalusi matkajatele, mägironijatele ja suusatajatele. Suusatajatel soovitatakse siirduda hingematvalt kaunisse Mavrovo loodusparki riigi lääneosas, garanteerides et seal leiab suusafanaatik nii head suusatamistingimused kui ka unustamatud vaated Alpidele.

Ajaloohuvilised peaksid läbi astuma Sveti Naumi kloostri ja üks Makedoonia pärlitest on rikkaliku kultuuriga Ohrid, kus asub imeilus järv.

Stereotüüpset Ida-Euroopat otsivad turistid peaksid kindlasti sammud seadma pealinna Skopjesse – seal leiab midagi meelepärast iga turist.

Lisaks fantastilistele järvedele, jõgedele ja muudele loodusimedele, muudab Makedoonia unustamatuks selle inimeste külalislahkus.

Makedoonias elab natuke üle 2 miljoni inimese ning riik on umbes kaks korda väiksema pindalaga kui Eesti.

Allikas: Lonely Planet

„Sõbrad ei mõistnud, et ma pean minema. Nad ei saanud minust aru,“ räägib Dmitri, kellel oli toona vaid kaks sõpra, kes pidasid plaani superheaks mõtteks, „mina jällegi teadsin, et minekuga ei kaota ma mitte midagi. Nüüd mu sõbrad kadestavad mind. Esimest sammu on ikka raske teha, aga mina sain sellega hakkama. Nemad mitte.“

Dmitri sai tööl kokkuleppele, et võib aasta pärast naasta, kuid ta tunnistab, et oleks Makedooniasse sõitnud isegi ilma sellise kokkuleppeta. „Ma olin kõigest nii väsinud, et mul oli ükskõik, mis pärast saab ja kas mulle Makedoonias ka töö eest makstakse või mitte,“ meenutab ta.

Makedooniagi oli tema jaoks ootamatu ja juhuslik valik – ta pöördus projekti leidmiseks EstYesi poole, kust kohe uuriti, kuidas Dmitrile Makedoonia sobiks.

„Minu käest küsiti, kas mulle Balkanimaad meeldivad,“ räägib Dmitri, „mina mõtlesin, et mulle meeldivad kõik maad.“

Nõnda sattuski Dmitri 11 kuuks väikesesse Makedoonia linnakese noortekeskusesse, juhendama 13-18aastaste noorte ajakirja DoRight tegemist. Tema tööülesanneteks said koosolekute pidamine kohalike

noortega, ajakirja ja lugude planeerimine, noorte ajakirjanike abistamine, lugude toimetamine, ajakirja kujundamine ja selle trükikotta viimine.

Dmitrile meeldis väga projekti atmosfäär, kuigi noorte käest oli keeruline kord juba kokku lepitud lugusid kätte saada – nad ei osanud tähtsagadest kinni pidada ega oma asjade eest vastutada. Teemadest pakkusid teismelistele enim huvi vaba aja, armastuse ja suhetega seonduv, kuid ka kirjandus, pidutsemine, patriotism ja tulevik.

„Õppisin seal, et noortel on enamasti palju potentsiaali, aga neid tuleb tagant torkida, et tulemust kätte saada,“ naerab Dmitri, „tuleb leida, mis mõjub ja kuidas läheneda igale konkreetsele noorele. Tundsin end tihti psühholoogina – nägin, kui erinevad on noored, keda neist saab usaldada ja keda mitte.“

Ajakiri ilmus kolmkeelsena – makedoonia, albaania ja inglise keeles ning oli omamoodi lõimumissillaks piirkonnas elavate erinevast rahvusest noorte vahel. Dmitri jaoks oli väga huvitav näha, kuidas rahvus ei omanud noorte omavahelistes suhetes mingit rolli.

„Sain aru, et oleme kõik erinevad, aga mitte sellepärast, et oleme erinevatest rahvustest,“ tõdeb Dmitri, kes sai noortega ajakirja teha umbes seitse kuud. Siis ühtäkki vahetus noortekeskuse juht. Uus juht vallandas Dmitri mentori ja värbas DoRight projekti uued noored, põhjendades noorte väljavahetamist muuhulgas sellega, et osad neist olid albaanlased mitte makedoonlased. Kui varem motiveeris noori ajakirja tegema teadmine, et tublimad saavad sõita tasuta ekskursioonile välismaale, siis uue juhi all polnud endistest lubadustest enam juttugi. Uus juht ei lasknud ka Dmitril oma tööd rahulikult teha ning viimased neli kuud oma EVS projektist tegeles Dmitri peamiselt mitte millegi olulise tegemisega.

„Viimased neli kuud ma lihtsalt puhkasin, võtsin sõpru vastu, õppisin inglise ja makedoonia keelt,“ räägib Dmitri, kes sellise elukorraldusega sajabrotsendiliselt rahul ei olnud ja üsna rõõmustas Eestisse naastes, „lõpuks tundsin, et ma olen lihtsalt laisk ja mulle see ei sobinud. Tahtsin midagi teha. Eestis tundsin, et ma vastutan millegi eest, Makedoonias seda tunnet lõpuks enam ei olnud.“

Dmitri on siiski väga rahul, et tal tekkis selline võimalus niivõrd rahuliku elu elada. Ta jalutas palju, mõtiskles elu üle, kohtus teiste vabatahtlikega ja sisustas aega endale meeldivate tegevustega.

„Muidugi aeg Makedoonias muutis mind. See, et polnud kiire, andis mulle võimaluse endast aru saada,“ tõdeb Dmitri, „ma sain teada, et elu väikeses kohas ei häiri mind. Et ma ei pea tihti pidutsema, vaid võin olla üksinda kodus ja see on täiesti normaalne.“

Nüüd ei tunne Dmitri vajadust, et teda ümbritseksid pidevalt inimesed, vaid piisab mõnest heast raamatust. Tal pole enam üksinda igav, vaid ta isegi igatseb natuke seda aega Makedoonias, mil tal oli võimalus rohkem üksinda olla.

„Eestis pole mul nii palju aega, tegemaks oma lemmikasju. Näiteks kasvõi lugeda või lihtsalt mõelda,“ teeb Dmitrit Eesti elu kiirus natuke nukraks, „ma pole küll filosoof, kuid ma tunnen, et vajan rohkem vaba aega lihtsalt mõtlemiseks. Eestis ma tõesti tunnen sellest puudust.“

Üldse liikus aeg Makedoonias pisut teistmoodi kui koduses Eestis: 15-20 minutiline hilinemine on Makedoonias täiesti normaalne, samas kui Eestis peetakse seda ebaviisakaks.

„Siin, Eestis, on aeg väga tähtis,“ naerab Dmitri, „aga seal hakkasin ma kohe esimesel päeval, kui mu buss jäi 2-3 tundi hiljaks, aru saama, et tegemist pole Eestiga, kus kõik läheb plaanipäraselt.“

Makedoonias sellised asjad Dmitrit ei häirinud ja ta õppis kiiresti elama kohalikega samas rütmis. Kuid ta teab, et mitte kõik ei suuda kohaneda olukorras, kus neil on liiga palju vaba aega. Näiteks temaga koos vabatahtlikku tööd teinud prantslane ei teadnud, kuidas endale ise tegevest leida ja kannatas Makedoonia väikelinnas. Lisaks ei osanud prantslane ei inglise ega vene keelt ning kohaliku keele õppimine käis talle selgelt üle jõu.

„Me saime temaga tegelikult üsna palju kokku, kuna mina ei osanud algul eriti inglise keelt ja et kumbki ei saanud eneseväljendusega hakkama, sobisime hästi kokku,“ räägib Dmitri, kuidas temast ja prantsuse vabatahtlikust head sõbrad said, „nii 3-4 kuuga hakkasime üksteist üsna hästi mõistma, kuigi need, kes inglise keelt korralikult valdasid, ei saanud üldse aru, kuidas me omavahel suhtleme. Keeleprobleemid

häirisid neid rohkem kui meid endid.“

Kui paljudel Lääne-Euroopast pärit vabatahtlikel oli kohati keeruline Makedoonia väikelinna ellu sisse elada, tundus Dmitrile hoopis üsna sageli, et ta on õiges kohas ja paljusid vabatahtlikke kimbutav dramaatiline kultuurišokk jäi tema jaoks tulemata.

„Makedoonlased on slaavlased, tundsin seal sageli, et olen justkui väikesel Venemaal,“ tunnistab Dmitri, „kuna olen rahvuselt venelane, sain aru nende traditsioonidest, elustiilist. See kõik oli mulle tuttav.“

Keelega ei tekkinud Dmitril samuti probleeme – selles oli kuhjaga tuttavaid elemente.

„Palju rohkem olin omal ajal, kui Ida-Virumaalt Tallinna kolisin, kimpus eesti keelega. Koolis õpetati seda ainult tasemel „Minu nimi on Dmitri“, aga suhtlemiseks sellest ei piisa,“ räägib ta, „seega makedoonia keelega oli mul tunduvalt kergem kui teistel vabatahtlikel, kes ei osanud isegi slaavi tähestikku lugeda.“

Dmitri tunnistab, et kuigi tema projekti viimased neli kuud polnud just kõige viljakamad, jäi ta oma EVSiga väga rahule.

„Tahaksin, et ka teised EVSi tegijad mõtleksid selle peale, et mida vähem ootad, seda rohkem saad,“ paneb ta südamele neile, kel EVS alles ees seisab, „mina ei oodanud sugugi nii palju, kui ma sellest 11 kuust sain. Ja veel õppisin Makedoonias, et vaesemates riikides abistatakse sind meelsamini, kuna nad teavad, mida tähendab kehvasti elamine. Hästi elades ei suuda inimesed alati piisavalt teiste probleemidest ja kannatustest aru saada.“

**Esimene Eesti vabatahtlik
Euroopa vabatahtlikus
teenistuses, Marko Leppik.**

**Vabatahtlik Marit Kannelmäe-Geerts
Afsluitdijk'il, 1932. aastal ehitatud,
32 kilomeetrit pikal tammil, mis
kaitseb Hollandit üleujutuse eest.**

**Rattad on Hollandis kasutusel iga ilmaga -
Marit Kannelmäe-Geerts'i jaoks oli suurimaks
väljakutseks rattal Rotterdami tuul.**

**Mõeldes pruunile imeilusale rattale, mis Marit
Kannelmäe-Geerts'i mööda Rotterdami sõidutas.**

Elul on värv! Vabatahtlik Mari Tepp koos sakslasest ja ungarlasest elukaaslastega.

Vabatahtlik Mari Tepp lastekodu lugemistoas Brüsselis.

Vabatahtlik Mari Tepp pargis koos "oma" lastega.

Mari Tepp koos teiste vabatahtlike ja sealse "kasuisaga" lastekodu töötajate jõulupeol.

Koos tasakaaluni. Mari Tepp koos teiste vabatahtlikega seminaril.

Vabatahtlik Heleri Alles
Annapurna baaslaagris, 4130 m

Umbes iga kolme
päeva tagant
toimuvate meele-
avalduste ajal seisab
Katmandus liiklus.

Selliseid ahviperekondi võib Nepaalis kohata templitel lähedal, kuhu inimesed neile banaane toovad.

Vabatahtlik Heleri
Alles traditsioonilises
Nepaali riietuses,
Lamatari perel külas.

Heleri Alles lastekodus koos väiksemate ja suuremate lastega. Vasakul "tädi" Laxmi ja lastekodu "ema" koos pojaga.

Vabatahtlik Mihkel Kangur oma hoolealustega rannas ja ujumas.

Vabatahtlik Mihkel Kangur poseerimas pärast jalgpallilahingut.

Mihkel Kangur ja monument.

Vabatahtlik Mihkel Kangur tänavalastele kitarri mängimas.

Vabatahtlik Dmitri Fefilov teeristil –
kas minna Albaaniasse või Ohridi?

Makedoonia mägede
hingemattv vaade.

Erinevad autod, erinevad inimesed, erinevad maad.
Vabatahtlik Dmitri Fefilov Makedoonias.

Vabatahtlik Dmitri
Fefilov Makedoonia
noortele ajakirja
tegemist õpetamas.

Alicante suurimad pidustused – hogueras – vanemad arvasid peale selle nägemist, et nende tütar elab hullumajas.

Vabatahtlik Triin Rebane kohalikus Hispaania raadios kolleegidega vabatahtlikkusest ja projektidest intervjuusid andmas.

Vabatahtlik Triin Rebane Hispaanias, Alicante kindluse müüril, kus talle nii koduseks saanud linnake oli justkui peopeal.

Vabatahtlik Triin Rebane korraldas oma teenistuse ajal rahvusvahelise noortevahetuse, mille põhiürituseks oli happening promenaadil. Koos hispaanlastest sõprade Myri, Chari ja Hugoga.

Tänavamäss Hispaanias jalgpalli puhul

Oma Euroopa vabatahtliku teenistuse puhkuse veetis Triin Rebane Windsurfi MMil Santa Polas. Ta jäi kogemusega igati rahule ning on valmis ükskõik millisel suurvõistlusel uuesti vabatahtlikuna töötama.

Triin Rebase üheks eesmärgiks oli saada osa hispaania kultuurist nii palju kui võimalik. Üheks suurimaks elamuseks osutus jalgpall ning FC Barcelona võidud, mida tähistati tänavatel varajaste hommikutundideni. Koos sõbranna Mariaga.

Pisike kilpkonn Kreeta oma eluteed alustamas.

Pooleaastase telgismagamise korvas hingematvalt kaunis rand. Vabatahtlik Merlii Mihkelson oma „kodurannas“ Kreetal.

Vabatahtlik Merlii Mihkelson hommikul infojagamisel ühes Kreeta suurimas viietärnihotellis.

100% Kreeta ehk Merlii Mihkelson koos teiste vabatahtlikega väga armsa kreeka keele õpetaja kodus traditsioonilist kreeta kööki nautimas.

Rahvusvaheline vabatahtlike püramiid (vasakult: Itaalia, Itaalia, Eesti, Itaalia, Läti, Prantsusmaa).

Artjom Golovko esimestel teenistuse päevadel sõbrunemas teiste vabatahtlikega.

Vabatahtlik Artjom Golovko koos koolilastega Balykesiris, Türgis.

Kohtumine Türgi haridusministri ja Haridusministeeriumis. Vabatahtlikud (Artjom Golovko vasakul) joovad ministriga teed ja räägivad oma projektist.

Türgi veoautojuhi käsi. Vabatahtlik Artjom Golovko hääletas koos kaaslastega veoautole, mille juht rääkis neile anekdoote, naeratas, näitas autoaknast loodusvaateid ning juhtis samal ajal suure kiirusega autot mööda kaelamurdvat mägitteed.

Seda mäge vallutama minnes rääkis vabatahtlik Airi Pajumaa teistele, et Eesti kõrgeim mägi on 318 meetrine, millele järgnes ülim naerupahvak. Taustal Iztaccíhuatl Mehhikos, 5220 m.

Tahan lennata ja hästi hästi kõrgelt! Vabatahtlik Airi Pajumaa 1,5 miljoni elanikuga Puebla külakese taustal.

Vabatahtliku Airi Pajumaa hüvasti-jätt tänavatöö meeskonnaga. Selgus, et kartulisalat ja Vana Tallinn maitsevad kõigile.

Airi Pajumaa mõõduvõtt kohalikega.

Airi Pajumaa Día de los Muertos 't ehk Mehhiko hingedepäeva tähistamas. Lahkunutele kaetakse lauad või lausa niinimetatud altarid, mida võib leida kogu linnast, ringi hulguvad surmad jmt.

TRIIN REBANE: MATERIAALSETE VÄÄRTUSTE JUUREST ISEENDA POOLE

EVS vabatahtlik 2009 Hispaanias
Saatev organisatsioon: Viimsi
vallavalitsus

Vastuvõttev organisatsioon: Youth
for Exchange and Understanding

Projekt: programmi Euroopa
Noored tutvustamine kohalikele
noortele

Triinul on bakalaureusekraad
võõrkeelte ja ärikorralduse erialal.
Juba enne EVSi Hispaanias oli ta
Eestis kokku puutunud vabatahtli-
liku tööga. Selga pole ta vaba-
tahtlikkusele keeranud ka pärast
EVS-i – 2010. aastal veetis ta kaks
kuud vabatahtlikuna Portugalis,
noorteorganisatsioonis Youth for
Exchange and Understanding.
Lisaks on ta aktiivselt seotud
mitme mittetulundusühinguga
Eestis. Triin on vabakutseline
ajakirjanik.

Tema kireks on noorsootöö, ta on
suhtlusaldis ja rõõmsameelne
inimene.

MIKS ON MINU LUGU ERILINE?

Peale selle, et sain selguse professionaalses mõt-
tes, aitas Hispaanias veedetud aeg mind ka muus
mõttes – leidsin taas selle mina, kelle olin Eestis
kaotanud. Elurõõmsa, energias pulbitseva ning
naeratades läbi elu jooksva noore inimese.

Eestlaslik majanduslik mõtlemine oli minustki
mingil hetkel teinud ainult asjadest (uhkem korter,
auto ja kõikse kõige uuem mobiiltelefon!) mõtle-
va inimese. Olen südamest õnnelik, et jõudsin tagasi
väärtusteni, mis elus tegelikult loevad.

Lisaks pean ma EVSi hüppelauaks oma nüüdsele
elule. Olles Hispaanias, leidsin kontakti ühe rahvus-
vahelise noorteorganisatsiooniga, kes kutsus mind
Portugali vabatahtlikuks. Pärast kahte Portugalis
veedetud kuud pakuti mulle koordineerida ühte
projekti, mille ka rõõmuga vastu võtsin. Saan teha
seda, mis hing ihaldab ning mis mind hommikul
rõõmsa meelega voodist üles ajab.

Vean kihla, et kui poleks olnud üheksat kuud His-
paanias, oleks minust saanud peagi tõeline kontori-
riott, kes kusagil nurgas nokitseb ning kelle pasta-
kas kell 5 kukub. Olen siiralt õnnelik, et sain sellest
oravarattast välja, teen seda, mida tahan, ning juba
oma praeguse vähese tegevusega olen nii mõne-
legi noorele erinevates Euroopa riikides suutnud
selgeks teha, et aktiivne kodanikuühiskond pole
tühipaljas jutt, vaid et tõesti saame meie, noored,
ise midagi ära teha, et kujundada selline ühiskond,
milles elada soovime.

Viimsist pärit Triin Rebase soov minna Hispaaniasse vabatahtlikku
tööd tegema muutus seda suuremaks, mida rohkemad inimesed
reageerisid tema ideele üllatusest punnis silmadega, küsides: „Oled sa
hull peast, et ei lähe edasi õppima? Kas sa ei arva, et see EVS on ilmsel-
ge ajaraiskamine?!“

Triinu tutvusringkonnas väärtustatakse palju materiaalset poolt, hea
palk ja töökoht on olulised ning Triinu kindel soov minna pärast baka-

HISPAANIA

Hispaania pinnavormides domineerivad kõrgplatood ja mäestikud nagu Püreneed ja Sierra Nevada. Kõrgustikelt laskuvad Ebro, Duero, Taguse ja Guadalquiviri jõgi. Vahemeres asuvad Balearid ja Aafrika ranniku lähedal on autonoomsed Kanaari saared.

Hispaania on konstitutsiooniline monarhia, kus võim on päritav. Parlament on kahekojaline Rahvusassamblee (*Cortes*). 1978. aastast kehtivas konstitutsioonis tunnustatakse ühtse Hispaania keelelist ja kultuurilist mitmekesisust. Riik on jaotatud 17 autonoomseks piirkonnaks, millest igaühel on oma otseselt valitud võimuorganid. Kataloonias, Baskimaal ja Galiisias kasutatavatel piirkondlikel keeltele ametlik staatus kõrvuti riigikeeleks oleva hispaania keelega, mida kutsutakse ka kastiilia keeleks.

Hispaania teenuse- ja tootmissektorid on tugevad ning põllumajandus (eel-

kõige puu- ja köögiviljad, oliiviõli ja vein) ja turism on samuti väga tulutoovad.

Hispaanial on rikkalik kunstitraditsioon alates Velázquezist 17. sajandil, jätkates Goyaga 18. ja 19. sajandil ning lõpetades Picasso, Dali ja Miroga 20. sajandil. Hispaania flamenkomuusikat ja -tantsu imetletakse kogu maailmas. Cervantese romaan Don Quijote on Euroopa kaas- aegse kirjanduse teetähiseks. Hispaania filmirežissöörid Pedro Almodóvar, Alejandro Amenábar ja Luis Buñuel on pälvinud mitmeid rahvusvahelisi auhindu.

Hispaania kööki tuntakse enim paella (riisitoit, mida valmistatakse kanalihast, mereandidest ja juurviljadest), tortilla (omlett kartulitega) ja sangria (punane vein, mida serveeritakse puuviljadega) poolest.

Hispaanias elab 46 miljonit inimest, riik kuulub Euroopa Liitu 1986. aastast.

Allikas: <http://europa.eu>

laureusekraadi saamist tegema tasuta tööd võõrasse riiki, ei leidnud erilist mõistmist.

„Tundsin, et pean seda tegema,“ põhjendab Triin, kuidas tal õnnestus tugevale survele vastu seistes oma unistus täide viia, „minu jaoks tuli minek õigel ajal – olin väsinud sellest hallist massist, mis mind ümbritses, igapäevasest rutiinist, teadmatusest, mida edasi teha...“

Triin oli veendunud, et soovib end tulevikus siduda noorsootööga, mis oli talle hingelähedaseks saanud Viimsi Noortevolikogus tegutsedes, kuid ühiskondlik surve püüdis teda selle teema juurest võimalikult kaugele lükata.

„Kõik muudkui korrutasid, et sellega ei ela ju ära ja see on maailma kõi-

ge suurem totrus," ohkab Triin, meenutades aega enne Hispaaniasse sõitmist, „paratamatult pärast sellist igapäevast ajupesu hakkad isegi taolist juttu uskuma, vaatamata sellele, mida süda räägib.“

Ühiskondlikud normid ei suutnud teda siiski lõpuni ümber veenda ja 2009. aastal alustas Triin EVS vabatahtlikuna Alicante meedia- ja kommunikatsiooniteemalise projektiga, mille esialgseks sisuks pidi olema info jagamine noortele programmi Euroopa Noored kohta, kaasa arvatud EVS. Lisaks pidi Triin kohalikele noortele tutvustama õppimis- ja töövõimalusi välismaal, tõlkima kodulehte inglise keelde ja abistama kolleege igasugu erinevate asjadega.

Reaalsus osutus aga oodatust pisut teistsuguseks. Selgus, et Triin oli oma organisatsioonis esimene EVS vabatahtlik ja keegi polnud päris kindel, mida temaga peale hakata, millised peaksid olema tema tööülesanded ja kuhu ta üldse paigutada. Oma töölaua saamiseks kulus Triinul kuu, arvutit tuli oodata teinegi kuu. Aktiivne noor mõistis, et tuleb ise härjal sarvist haarata ning asus tegutsema.

„Kui ma ise poleks olnud aktiivne ja tegutsemistahteline, oleksin seal ilmselt niisama aega surnuks löönud ja kasutult tiksunud,“ tunnistab Triin, „mul oli aga hoopis teine eesmärk, tahtsin midagi kasulikku ära teha. Hakkasin siis ise välja pakkuma erinevaid ideid ning õnneks oli vastuvõttev organisatsioon kõikide asjadega päri.“

Muudele tegevustele lisaks asus Triin andma inglise keele ja ajakirjanduse loenguid kohalikele noortele ning kirjutas ja viis läbi ühe rahvusvahelise noorsoovahetuse. Keskkonnas, kus suur osa tööpäevast veedeti jutustades ja jalga kõlgutades ning paljud käisid tööl selleks, et palka saada, mitte selleks, et kuhugi jõuda, paistis Triinu aktiivsus silma. Kuid alati ei olnud talle osutatud tähelepanu positiivne.

„Mul tekkiski seal palju probleeme, kuna olin liiga töökas,“ naerab Triin, kes lisaks tõistele kohustustele aitas kolme kuu vältel planeerida oma otsese juhi pulmi ja lahendada peretülisid, „lõpuks mulle tema ülemuste poolt öeldigi, et laseme sinu otsese juhi lahti ja võtame sinu tööle. See muidugi valas ainult õli tulle.“

Suhted otsese ülemusega, kes oli ka Triinu tuutor, muutusid teravaks, Triinule mõeldud elamisraha ei makstud välja ning tema projektide-

le visati hoolega kõikaid kodaratesse. Kuigi Triinu selline suhtumine üllatas, üritas ta sellest mitte välja teha ja võtta oma vabatahtliku töö perioodist, mis võtta andis.

„EVS-i tehes tuleb olla valmis selleks, et vastuvõttev organisatsioon ei suuda sulle kohe konkreetseid ülesandeid anda. Siis tuleb ise asju välja pakkuda ja need ära teha,“ on Triin veendunud, „ja tuleb ka jalga maha panna, kui tekivad raskused, ning olla optimistlik! Ei tohi alla anda!“

Kuigi Triin blokeeris Hispaanias EVS-i tehes kõik Erasmus-tudengid ja välismaalased, otsides rohkem kontakte kohalikega, nägi ta sedagi, kuidas EVS periood võib paljudele olla võimaluseks minna välismaale pidutsema ja hiljem sinna elama jäädagi.

„Mind hakkasid häirima need inimesed, kelle jaoks EVS on justkui priipääse välismaale,“ sõnab Triin, „EVS on töö, mitte rannaliival lebotamine ja lakke sülitamine. Mul on väga kahju, et EVS-ga seovad end ka inimesed, kes pole tegelikult huvitatud ei noorsootööst ega maailma parandamisest.“

Ta soovib kõigil, kes tahavad vabatahtlikuna töötada, mõelda hästi läbi, miks ja mida teha soovitakse. Samuti toob ta välja, et kuigi ka vabatahtlikus töös on raskeid ja ebamugavaid hetki, tasub EVS end ära.

„Ükskõik, kui palju selle aja jooksul ka patja nutetakse,“ toob välja tüdruk, kes üheksa kuu jooksul kordagi ei nutnud ja kelle jaoks oli kõige raskem lahkudes kohvrit pakkida. Ta usub, et niivõrd edukas EVS-kogemus oli suuresti võimalik, kuna ta teadis ise väga hästi, mida teha tahab.

„Pole mõtet minna EVS-i tegema lihtsalt sellepärast, et minna,“ on Triin veendunud, „ma olen näinud, kuidas nii mõnigi, kes läheb minemise pärast, nõustub suvalise projektiga ja avastab siis kohale jõudes, et elab viie elanikuga külas ja tegeleb linnuvaatlusega. Kuigi linnud talle üldse ei meeldigi!“

Triin ise sai just Hispaanias vabatahtlikuna töötades kinnitust, et tema õige rada on töötada noortega ja noortele. Ta veendus, et noortega tegelemine on tema kirk ning ta tahab panustada oma aega ja energiat just noorsootöösse.

„Nende noorte naerul näod, kes olid mu tundides ning kellele sain ühel

või teisel viisil abiks olla, olid kõiksuguseid “kannatusi” igati väärt,” naerab Triin muheda ja südamliselt, „kuigi Eestis pole noorsootöö nii populaarne ja hästi finantseeritud kui Euroopas, ei jäta ma jooni enne, kui see on ka Eestis samal tasemel arenenud Euroopa riikidega!”

Ta tunnistab, et majanduslik edu pole tema jaoks enam prioriteet ning ta on võõrdunud paljudest keskkooliaegsetest tuttavatest, kes ei mõista, miks Triinul pole uut autot ja oma korterit, vaid Eestis olles peatub ta hoopis ühe sõbra juures Tallinna kesklinnas.

„Hispaanias innustatakse rohkem tegema seda, mis teeb sind õnnelikuks, vähem oluline on, et see tegevus tagaks sulle kaks ilusat ja uhiuut autot,” ütleb Triin, kellele pärast EVSi Hispaanias on hakatud Eestis märkusi tegema, kuna ta naervat liiga palju. Rääkimata sellest, et ta vehib eestlaste jaoks liiga palju kätega, räägib palju ja kiiresti ning jääb tihtipeale kohtumistele pisut hiljaks.

„Eestis tuntakse rohkem rõõmu, kui saadakse uus mobiiltelefon või riidehulp,” sõnab Triin üsna intervjuu lõpus, „ma arvan, et ka Eestis võiksid inimesed tunda hoopis rohkem rõõmu inimsuhetest. Igaüks peaks ikkagi üritama – vaatamata teiste vastupanule, ajupesule ja arvamusle – tegeleda sellega, mis talle naeratuse näole ja rahu südamesse toob.“

MERLII MIHKELSON: KILPKONNADE NIMEL KUUEKS KUUKS TELKI ELAMA

MERLII MIHKELSON (24)

EVS vabatahtlik 2009 Kreekas Kreeta saarel
Saatev organisatsioon: EstYes

Vastuvõttev organisatsioon: Archelon – The Sea Turtle Protection Society of Greece.

Projekt: merikilpkonnade päästmine Kreetas saarel

Merliil on Tallinna Ülikoolist saadud bakalaureusekraad geokoloogias. Lisaks vabatahtlikule tööle Kreekas on ta töötanud klienditeenindajana Norras ja Eestis ning lapsehoidjana Iirimaa. 2010. aasta suvel siirdus Merlii tööle kruisilaevale M/S Crystal Symphony Bahamal.

Merlii on sõbralik ja optimistlik, teda iseloomustab positiivsus, kohusetundlikkus, kiire õppimisvõime ja avatus uuele. Ta omab meremehepassi ja on juba kuus aastat aktiivne doonor. Merlii huvitub loodusest, lugemisest, tervislikest eluviisidest, sportist, muusikast, reisimisest ja fotograafiast.

MIKS ON MINU LUGU ERILINE?

Kui otsustasin minna EVSi tegema, küsiti minult tihti, kas ma olen hulluks läinud. Kuueks kuuks elama telki ja sa ei saa selle eest ju isegi raha! Kreetal olles hakkasin raha põlgama, kutsusime seda teiste vabatahtlikega „vajalikuks kurjuseks“. Praegu eelistaksin rahast üldse mitte rääkida.

Usun, et minu lugu on ideaalne võimalus näidata, kuidas üht ümbritseva suhtes tihti umbusklikku ja alati materiaalselt mõtlevat eestlast võib vabatahtlik töö kardinaalselt muuta. Maaailma teistsuguste silmadega vaatamiseni jõudmine ja sellele järgnev muutuse teadvustamine on võimalik aga AINULT kõike läbi elades.

Aratuskell heliseb kell 5 hommikul, kui Merlii Mikhelson näeb alles oma telgis und joogamatil, mis pole pehme nagu suletekk vaid pigem kõva kui kuivanud Kirde sai.

Mõnikord tähendab vabatahtlik töö peaaegu kõigist mugavustest loobumist. Nõnda juhtus Merliiga, kes 2009. aastal käis Kreetas saarel merikilpkonni päästmas. Kuue EVSi kuu jooksul elas Merlii telgis, mille akna taga paistis bambusesalu.

„Minnes oli väike hirm telgielu ees – arvasin, et esimene nädal on huvitav, aga siis tekib vastumeelsus,“ räägib Merlii oma EVS-elu tagantjärele meenutades, „kuid minu suureks üllatuseks vastumeelsust ei tekinudki ja tegelikult oleksin ma võinud sinna isegi kauemaks jääda.“

Pesemas käis Merlii Kreetal oldud aja jooksul kämpingus, mille maaalal tema kodutelk asus; süüa tegid 40 vabatahtlikku ühiselt kahes vahetuses, ajutises väliköögis, väikesel kaheraualisel pliidiil. Esimestel

KREEKA

Kreeka on Eesti täielik vastand. Kontrast erineb kõikvõimalikel tasanditel, alustades inimestest ja lõpetades loodusega.

Pealinn Ateena mahutab koos äärealadega endasse peaaegu kolmandiku kogu riigi 11 miljonist elanikust, asudes selle suure rahvahulgaga Euroopa Liidu pealinnade hulgas küllaltki kõrge kohal. Tegemist on tõesti suure linnaga, kus ringiseiklemiseks peaks olema piisavalt kannatlikkust ja aega. Teadma peaks ka seda, et kõik märgistused ja sildid on kreekakeelsed ja inglise keelele eelistatakse pigem saksa või vene keelt. Peamine vaatamisväärsus on loomulikult Acropolis.

Tõelise Kreeka tunde saamiseks tasub suunduda maapiirkonda, näiteks Peloponnesusele või mõnele tema paljudest saartest. Teed on Kreekas kurvilised ja ohtlikud. Autoõnnetused on Kreekas sage nähtus, osaliselt ka seetõttu, et kohalikud suhtuvad turvanõuetesse jahedalt.

Toit on Kreekas püha, samuti kõik, mis sinna juurde kuulub – perekond ja sõbrad, hea joogipoolis, lärmakad jutuajamised ja hilised öötunnid. Isegi lapsed silkavad rõõmsalt südaööni ringi.

Absoluutselt kohustuslik oleks proovida kohaliku õiget Kreeka salatit, samuti nende kuulsat magustoitu naturaalse jogurti, mee ja Kreeka pähklitega. Proovimata ei tohiks jätta oivalist fetajuustu, tomateid ja oliive. Mahedatest jookidest on kreeklaste seas populaarne külm frappe.

Stressivaba ja rahulik elurütm on kreeklastele vägagi omane. Eks raskusi on neilgi, kuid lähtutakse põhimõttest, et elu lühidus ei luba negatiivsusele keskenduda. Kreeklaste tulisem temperament ja naudisklev ellusuhtumine on midagi, mis muudab neid omamoodi lummapaks vaatetildiks ning tekitab soovi nendega koos korra ajas peatuda ja elu tähtsaimad asjad endale uuesti meelde tuletada..

Allikas: Merlii Mikhelson

kuudel polnud vabatahtlikel isegi külmkappi ning seetõttu tuli loobuda nende toiduainete tarbimisest, mis soojas ei säili.

Askeetlikud telgid olid koduks kõigile vabatahtlikele, kes olid Kreetale kilpkonni abistama tulnud. Tõsi, Merlii ja teised EVS vabatahtlikud olid teiste ametivendadega võrreldes eelisseisus – nende telgid olid üsna avarad ning nad ei pidanud oma elupaika kellegagi jagama. Kui, siis ainult putukatega, kes elutappa trügisid. Näiteks rääkisid vastuvõtva organisatsiooni esindajad linnalegendi, kuidas kord leiti ühe vabatahtliku telgist skorpion.

Privaatsust aitasid telgiellu luua bambustest kujundatud boksid, kuhu telgid üles pandi. Bambus kaitses telki ka vihma ja päikese eest. Isegi

kui õues oli 40 kraadi sooja, oli telgis meeldivalt jahe. Vihma Merlii 6kuulise EVS perioodi jooksul õnneks peaaegu et ei sadanudki.

Merlii päevad jagunesid Kreetal laias laastus kaheks – ta kas tutvustas turistidele merikilpkonni ja nendega seotud probleeme, üritades saada annetusi oma saatva organisatsiooni töö jätkamiseks; või viibis rannas kilpkonni vaatlemas.

„Teavituspäevadel töötasime infokioskis, kus jagasime turistidele infot, kuidas merikilpkonni nähes käituda,“ kirjeldab Merlii oma töö telgitaguseid, „kord nädalas käisime viietärnihotellides slaidiesitlusi teemas. Projektorit meil polnudki, ainult see vanaaegne masin, kus slaidid vaheldusid. See läks alatasa katki ja tundsin end siis alati pisut ebamugavalt.“

Slaidiesitlused ja infolauas töötamine olid vastuvõtvale organisatsioonile olulised, kuna just sealt saadi töö jätkamiseks vajalikku raha. Merlii organisatsiooni Archelon tööd ei toetanud ükski riiklik asutus, kogu vajalik raha tuli annetustest. Infolaua tööst huvitavam oli tüdrukule aga hoopis rannas toimunud kilpkonnavaatlused.

Selleks ärkasid vabatahtlikud hommikul kell 5 ning läksid kontrollima 11 kilomeetri pikkust rannariba. Rand oli jagatud sektoriteks, mis omakorda jagati vabatahtlike vahel nõnda, et igale meeskonnale jäi kontrollimiseks umbes kolme kilomeetri pikkune lõik. Rannalt otsiti öösel merest väljas käinud kilpkonnade jälgi, dokumenteerimaks, kus ja kuidas kilpkonnad liiguvad.

„Algul olid jäljed lihtsad, nad olid öösel lihtsalt veest välja tulnud, väikeste tiiru teinud ja siis tagasi merre läinud,“ selgitab Merlii, „aga kui nad valisid välja sobiliku koha munemiseks, läks keerulisemaks. Nad tegid test- ja pettekuhjasid ning kuna meie pidime nende pesad kaardile märkima, pidime aru saama, kas kilpkonn on niisama liiva kühvelदानud või päriselt munenud.“

Selleks, et teada saada, kas kilpkonn oli päriselt pesa teinud, tuli sõna otseses mõttes kätega igasse hunnikusse kaevuda. Tegemist oli raske füüsilise tööga, eriti kuna Kreeka päike küttis vähemalt 35kraadise kuumusega vabatahtlikele lagipähe. Kaevata tuli senikaua, kuni leiti esimene muna, seejärel tähistati pesa metallkarkassiga ja märgiti selle asukoht kaardile.

„Ühte pessa munevad nad umbes sada muna, aga täiskasvanuks saab ainult üks kilpkonn tuhandest – seepärast ongi nad üsna kurvas seisus,“ räägib Merlii, miks kilpkonni kaitsta tuleb, „praegu suudavad vabatahtlikud hoolitseda populatsiooni säilimise eest, aga see on ka enam-vähem kõik.“

Munemisperioodil lisandus vabatahtlike tegevustesse ka öine vahetus, mil käidi kilpkonni mõõtmas – mindi ilma taskulampideta randa ning oodati vaikselt, kuni kilpkonn ronis veest välja, kaevas pesa ja asus munema. Munemise ajal mõõdeti tema kilbi suurust ja arvestati selle järgi, kas tegemist on noore kilpkonnaga, kes esmakordselt muneb või juba täiskasvanud ja kogenud loomaga. Infot oli tarvis statistika tegemiseks ning ka pesade paremaks jälgimiseks – noorte kilpkonnade munad ei pruugi olla täielikult välja arenenud.

„Munemise ajal on nad täielikus ekstaasis, ei saa üldse aru, mis nende ümber toimub,“ selgitab Merlii emotsionaalselt, „ainult saba käib munemise taktis, muidu on nad täiesti kivistunud, silmad vaatavad kaugusesse. Niipea, kui munemine lõpetatud ja pesa kinni aetud, jooksevad nad kiiresti-kiiresti merre.“

Keskmine merikilpkonn on saba otsast kuni peani umbes 140 cm pikk ja kaalub oma 70 kilo. Nende kiirustamine näeb inimese jaoks välja kui aegluubis jooksmine. Kui kilpkonn on oma munad rannaliiva hauduma pannud, algab ootamine ja peagi kooruvad munadest tikutopsisuurused väikesed kilpkonnad.

Nende abistamiseks ehtasid vabatahtlikud pesade ümber bambusest tunnelid, et pisikesed kilpkonnad liiguksid otse merre, mitte ei hulgaks sihitult mööda randa.

„Kui kilpkonnajoad piisavalt kiiresti merre ei jõua, nad hukuvad. Selleks pidimegi meie neid aitama – kaevasime neile ette käiguteid ja kui nad väga ära väsisid, võisime neid koos liivaga pihku võtta ja merre viia,“ räägib Merlii, „aga nad pidid kogu aeg jätkama käppadega töötamist. Kui nad seda ei harjuta, upuvad nad meres kiiresti.“

Kilpkonnapeogi ei saanudki hästi kätte võtta, kuna väikesed kilpkonnad kippusid hammustama. Kuigi mitte muidugi nii kõvasti kui suured – Merlii vastuvõtva organisatsiooni üks haru tegeles haavatud kilpkon-

nade aitamisega ning seal haukas kilpkonn kord üht vabatahtlikku nii kõvasti kintsust, et vabatahtlik tuli haiglasse viia.

Kahjuks ei piisanud kõigi kilpkonnade päästmiseks vabatahtlike pingutustest, kuna sageli eemaldasid kas kohalikud elanikud või turistid pesade märgistusi ja nende juurde ehitatud bambusteid.

„Neist tuleb ka omamoodi aru saada,“ ohkab Merlii kurvalt, „minu organisatsioon oli neile pannud piiranguid, mis ajasid kohalikke marru. Kellelegi ei meeldi, kui tema oma koduõuele tullakse ütlema, mida ta võib või ei või oma kodus teha.“

Kilpkonnavaatlustest vabal ajal käis Merlii koos teiste EVS vabatahtlikega Poolast, Saksamaalt ja Taanist kreeka keelt õppimas. Kiiremini said selgeks eluliselt vajalikud laused, nagu näiteks: „Palun mulle 200 grammi fetajuustu.“

„Kreeka keel on tegelikult eestlastele üsna suupärane ja kerge õppida. Tähestikuga pole meil, kes me enamuses ka vene keelt oleme õppinud, samuti nii palju probleeme, kui ainult ladina tähestikuga kokku puutunud inimestel,“ vahendab Merlii tähelepanekuid kreeka keelest, „see on nagu hispaania ja vene keele segu. Terav ja kirglik.“

Tänu kreeka keele õpetajannale said EVS vabatahtlikud rohkem nuusutada ka kohalikku elu-olu. Õpetaja rääkis neile palju Kreeka ühiskonnast ja probleemidest ning kutsus tihti külla enda juurde koju, kus ootasid lapsed ja preestrist abikaasa.

Eelarvamustega Kreekasse läinud Merlii teab nüüd, mil tema vabatahtliku-elu lõpust on möödunud umbes pool aastat, et vabatahtlik töö oli tema jaoks kõige õigem valik ja kui vähegi võimalik, teeks ta midagi sellist kindlasti uuesti.

„See on parim asi, mida ma oma senises elus teinud olen,“ soovitab ta EVSi kõigile noortele. Teda ennast vormis kõige enam ringi mitte töö kilpkonnadega, vaid kommuunielu, mille liikmed olid pärit maailma erinevatest nurkadest.

„Olin minnes ja tulles täiesti erinev inimene! Seal olles sain aru, kuivõrd ma olen osa maailmast, minust sai maailmakodanik,“ räägib Merlii.

Ta tunnistab, säde silmis, et õppis Kreetal inimsuhteid teise pilguga nägema, temas on täna rohkem tolerantust, optimismi ja positiivset mõtlemist.

„Raskustes näen nüüd pigem väljakutseid ja tean, et maailm on mu enda kätes,“ on ta veendunud ja kuigi Merlii soovitab sarnast kogemust kõigile, peab ta tunnistama, et paljud tema sõbrad ei mõista teda enam.

„Olen kaotanud sideme päris paljude inimestega, aga ma ei pea seda halvaks,“ tunnistab ta mõtlikult, „Kreeta kogemus pigem filtreeris välja tõelised sõbrad. Ma usun, et selline puhastus on pigem hea.“

Sarnaselt paljude teiste EVS vabatahtlikega sai Merlii 2009. aasta novembris Eestisse naastes reaalsuselt võimsa puuhaluga vastu pead. Tööotsingud viisid ta kolmeks kuuks tööle Norrasse suusakuurorti ning juunis 2010 sõitis Merlii viieks kuuks tööle kuueterni kruisilaevale, mis ristleb erinevates maailma kuurortides.

„Kui eestlaste suhtumises ei toimu suurt muudatust, siis ma ilmselt näen oma tulevikku mujal,“ tunnistab Merlii, kes kruisilaevalt teenitava raha plaanib investeerida magistriõppesse ühes Münchenis asuvas ülikoolis, „ma sooviksin, et Eesti inimesed oleksid avatuma meelega, et ei oleks nii kinnised ja võtaksid kergemini vastu muutusi. Ka käib mulle vastu suur materiaalse väärtustamine. Lähiaastad olen kindlasti Eestist ära.“

Kuigi mingil hetkel tahaks Merlii kindlasti minna tagasi Kreekasse – riiki, kus suhtumine ellu on vabam ja lihtsam kui Eestis – oma tulevikku ta seal siiski ei näe. Selleks on Merlii pisut liiga organiseeritud inimene.

ARTJOM GOLOVKO: TÜRGI ON NAGU ANEKDOOT!

EVS vabatahtlik 2009 Türgis Bali-kesiris

Saatev organisatsioon: UNESCO Youth Association

Vastuvõttev organisatsioon: GESOGED (Gençlik Sosyal Gelişim Derneği)

Projekt: vaimupuuetega laste koolile aia rajamine

Artjom õpib Eesti Maaülikoolis ergonoomikat ehk uurib töokeskkonda ja selle ohutust. Tema suureks armastuseks on aga hoopis muusika ja teater. Artjom mängib kitarri ja klaverit, laulab, esineb. Ta tegeleb ka spordiga, hetkel on suured lemmikud *capoeira* ja *breakdance*.

MIKS ON MINU LUGU ERILINE?

Mulle uskumatult meeldis minu EVS – projekt oli väga tore, türgi rahvas on väga elurõõmus ja naljakas. Minu EVS kogemus oli nagu üks suur kaks kuud kestnud anekdoot.

Kui tulin Eestisse tagasi, ütlesid sõbrad, et olen muutunud. Sain Eestisse naastes suure kultuurišoki – inimesed on siin kinnised ja talv oli väga karm... Õnneks sõbrad aitasid mind palju, kutsusid kogu aeg erinevatesse kohtadesse ja organiseerisid isegi mu bändile kontserte.

Türgis on kõik võimalik. Näiteks minu mentor oli pillipoe omanik, kes aitas mul osta *sazi* ja organiseeris mulle ka õpetaja. Hiljem selgus, et minu õpetaja oli üks tuntuimaid muusikuid Türgis. *Sazi* harjutasin kogu aeg, türklased olid alati üllatunud, et eestlane oskab nende pilli mängida!

Tartust pärit Artjom Golovko EVS kestis vaid kaks kuud, kuid Artjom on veendunud – oma südame jättis ta Türki puuetega laste kooli, kus ta koos teiste vabatahtlikega aeda rajas.

„Tahtsin maailma näha, ühes kohas istumine on igav,“ ütleb Artjom lihtsalt, miks ta EVSi kasuks otsustas. Selles osas on ta üsna tavaline, nagu ka selles osas, et tema perekonnale ja sõpradele tundus plaan veider. Eriti suures šokis olid Artjomi vanemad, kes olid varem Türgis reisil käinud.

„Isa arvas, et Türgis on ainult kriminaalsus ja narkootikumid. Mind hirmutati, ähvardati,“ meenutab Artjom, „aga kohapeal selgus, et kõik on hoopis teistmoodi! Seal oli põnev, inimesed olid lahked. Tekkis mulje, et Türgi on kõige sõbralikum riik maailmas.“

Oma EVSi tehes sattus Artjom 2009. aasta sügisel paika, kus teda peeti sageli teiselt planeedilt saabunuks. Koos seitsme teise rahvusvahelise vabatahtlikuga viis projekt ta Türgi väikelinna, mille 200 000 elanikku

TÜRGI

Asukoha tõttu Euroopa ja Aasia ristteel on Türgi kultuur ja rahvastik väga mitmekesine. Türgi ajalugu hõlmab hetitide muistset tsivilisatsiooni, Kreeka ja Rooma ajastut (kui apostel Paulus viis sinna ristiusu) ning Bütsantsi ja Otomani impeeriumi. Kaasaegne Türgi Vabariik kui läänelik ilmalik riik on asutatud 1923. aastal. Peaaegu 99% elanikest on moslemid. Riigi kaguosas elab arvestatav hulk kurde.

300. aastal sai Musta merd ja Vahemerd eraldava Bosporuse väina ääres asuvast Konstantinoopolist (tänapäevane Istanbul) Bütsantsi impeeriumi (Ida-Rooma riigi) keskus.

Türgi arhitektuuri pärlid on Selimi ja Suleimani mošeed ning maailmakuulus Püha Sofia kirik, mis teenis Otomani ajal

mošeena ning on praegu muuseum. Türgi tohutu arheoloogiline pärand meelitab kohale turiste. Oma hiilgeajal oli Otomani impeerium peamiseks jõuks Vahemere ida- ja lõunakaldal ning Lähis-Idas.

Türgi köök kasutab palju lambaliha, ka kitsepiimast tehtud jogurt on populaarne, eriti segatuna kurgi, küüslaugu või piparmündiga. Kohvi joomise traditsioon on pikk, kohvikud on populaarsed kohtumispaigad.

Kuulsad türklased on kaasaegse Türgi riigi rajaja Mustafa Kemal Atatürk ja Nobeli preemia laureaat, romaanikirjanik Orhan Pamuk.

Türgis elab umbes 72 miljonit inimest, riigi pealinn on Ankara ning Türgi pürgib Euroopa Liidu liikmeks.

Allikas: <http://europa.eu>

polnud varem näinud peaaegu et ühtegi turisti. Võõramaalased ärata-
sid kohalikes huvi, nendega taheti suhelda või oma sõprade ringi kut-
suda. Keskkoolis, kus Artjom lisatööna inglise keelt õpetas, tahtsid kõik
tõdruksid temaga koos pilti teha ja suhtlusportaalis sõbrad olla.

„Me olime nagu superstaarid, kohtusime isegi Türgi haridusministriga,
kahe kuu jooksul olime neli korda ajalehes. Türgis on kõik võimalik!“ ei
väsi Artjom kordamast. Ta sai Türgis teada, et tal on sinised silmad ja
blondid juuksed, teda peeti kas sakslaseks või rootslaseks ning suur
oli noormehe üllatus, kui kord tahtis omal initsiatiivil temaga tutvuda
üks modell.

„Muidugi minu enesehinnang tõusis Türgis oldud aja jooksul,“ nõustub
Artjom, „Eestis ei taha ükski modell minuga tutvuda! Aga kui ma tulin
Eestisse tagasi, nägin, et meil on väga ilusad neiud. Türgis nad kuidagi...
midagi on neis valesti.“

Artjomil on Türgist ainult soojad mälestused – ta räägib Türgist kirglikult ja heatujuliselt, meenutades kuidas kadus hirm üksinda reisimise ees ning kuidas temast sai ülejäänud korterikaaslaste ema. Kõik projektis osalenud kaheksa vabatahtlikku erinevatest riikidest elasid koos suures ühiskorteris. Artjom jagas oma tuba Prantsusmaalt pärit araablasega. Kui vabatahtlikud Türgi jõudsid, pidas Artjomi toanaaber parasjagu ramadaani, mille jooksul moslemid tohivad süüa vaid pärast päikese- loojangut. Nii oligi prantslane sõnaaher ja vaikne ning ei söönud ega joonud suurt midagi.

„Sain aru, et igas riigis on head inimesed, maailmas pole olemas ühtegi halba rahvust,“ räägib Artjom, „mõistsin, et ka araablased pole tingimata halvad inimesed, nagu arvatakse. Mina kandsin risti kaelas, aga minu toanaaber ei tapnudki mind ära,“ viskab Artjom nalja.

Suures kambas koos elamine muutis Artjomi ka vähem egoistlikuks ja enam tolerantseks, ta hakkas rohkem teistega arvestama. Artjomi sõnul oli see korter nagu anekdoot, kus kohtuvad erinevad rahvused, temperamendid ja kultuurid, kellel erinevad harjumused ning arusaamised elust ja kodukorrast. Vägisi kerkib mulle silme ette prantsuse film „Hullude korter“ (*L'Auberge espagnole*), mis pajatab noore prantslase elust Barcelona ühiskorteris Erasmus-aasta jooksul.

„Algul oli meil paras mäss, pärast muutusin mina teistele nagu emaks,“ naerab Artjom, „käisin apteegis, kui keegi oli haige; pesin nõusid; hakkasin süüa tegema.“

Artjom tunnistab, et üritas õppida kõigist korteris elanud inimeste kultuuridest parimat. Tuleb olla lahke nagu türklased, täpne nagu sakslased ja jutukas nagu itaallased. Kuigi alguses oli ühiskorteris šokeeriv – nii palju inimesi, aga ühist keelt on leida raske!

„Olin alguses ikka päris suures šokis, kui nõrgal tasemel oli osade kaaslaste inglise keele oskus – grammatika sisuliselt puudus,“ meenutab Artjom, „pärast tekkis meil korteris selline grammatiline keskmine, minu inglise keel läks natuke halvemaks, samas kui teistel läks natuke paremaks ja isegi itaallane hakkas lõpuks midagi rääkima.“

Tegelikult püüdis Artjom igal võimalikul juhul rääkida hoopis türgi keelt, mis talle seal kangesti meeldima hakkas. Tema sõnul meenutab türgi

keel natuke nii eesti kui ka soome keelt ega ole eriti keeruline. Samas tunnistab ta, et kui tema jaoks olid õ ja ü häälikud lihtsad, siis prantslaste ja itaallaste jaoks olid need täiesti arusaamatud.

„Türgis on väga lihtne keelt harjutada, türklased tahavad alati sinuga tuttavaks saada, aga suurem osa neist ei oska inglise keelt,“ ütleb Artjom, kes hakkas kohalikku keelt õppima juba Eestis enne EVSi algust. Vastuvõtva organisatsiooni kirjad andsid hea ettekujutuse türklaste inglise keele oskusest. Või õigemini oskamatusesest. Artjom mõistis, et kui ta üldse türgi keelt ei räägi, võib asi minna keeruliseks.

„Eelnevast õppimisest oli palju kasu ja koha peal õppisin juurde, lõpuks oskasin juba natuke rääkida,“ ütleb ta, „kahju ainult, et kahe kuuga keelt ikka päris selgeks ei saa.“

Artjomi ja teiste vabatahtlike põhitöö Türgis oli aidata kaasa puuetega laste kooli aia rajamisele. Neile oli ette antud aia plaan ning tööriistad ja noortel tuli kaevata maad, panna muru, ehitada ja seinu värvida. Koolis õppivad puuetega lapsed tahtsid vabatahtlikke kogu aeg aidata ja nii lastigi neil aeg-ajalt maad kaevata.

„Mängisime lastega palju, nad tahtsid kogu aeg meiega koos olla,“ räägib Artjom, kellele lapsed väga meeldisid, „nad jutustasid hästi palju ja kuigi algul tundusid nad pisut veidrad, harjusime nendega kiiresti. Õpetasime neid jalgpalli mängima. Tegime koos teiste EVS vabatahtlikega enda jalgpallimeeskonna, aga kaotasime mängu kooli administratsiooniga. See kõik oli väga tore.“

Artjom rääkis lastele ka Eestist ja püüdis erinevaid kultuure tutvustavatel õhtutel näidata meist parimat. Ta tunnistab, et kiindus neisse südamlikesse ja rõõmsameelsetesse lastesse, kes vabatahtlikke kogu aeg kallistasid. Artjomil on ainult natuke kurb, et plaanitud aeda ei jõudnud vabatahtlikud enne projekti lõppu päris valmis saada – algas vihmaperiood ning ehitamine muutus võimatuks.

„Mu süda jäi sinna nende juurde,“ räägib Artjom, „püüdsime neile näidata, et elu pole ainult Türgi väikelinnas, vaid ka nemad võivad ühel päeval reisida. Suurem osa neist lubas mulle Eestisse küllagi tulla. Tegelikult oli mul neist päris kahju, keegi ju ei tea, mis neist tegelikult saab.“

Ta teab, et vähemalt mõned kooli vilistlased töötavad nüüd seal samas koolis ja usub, et need lapsed sobiksid hästi tegema füüsilist tööd, mis suurt mõtletegevust ei nõua. „Mul polnud kordagi muljet, nagu nad oleksid haiged lapsed,“ ütleb Artjom.

Sarnaselt paljude teiste EVSi teinud noortega usub Artjom, et EVS võib muuta elusid. Nii vabatahtlike endi omi kui ka nende inimeste omi, kelle elusid vabatahtlike tegevus puudutab. Ta usub, et tema projekt oli just selline, mida EVSi välja mõeldes silmas peeti.

„Ma usun, et EVSi eesmärk on kultuurivahetus ja see sai minu puhul saajaprotsendiliselt täidetud. Kui sa pole EVSi teinud, oled nagu natuke pime,“ usub Artjom, „pärast EVSi hakkad nägema. Ma usun, et see on kõige ägedam programm, mis Euroopas olemas on!“

Ta tunnistab, et kui algul ei saanud tema sõbrad aru, mida EVS ühele noorele annab, kuid nähes Artjomi positiivset kogemust, on nii mõnedki Artjomi sõbrad-tuttavad hakanud EVSi peale mõtlema.

„Räägin kõigile, et EVS on äge! Mõned mu tuttavad ongi selle jutu peale vabatahtlikku tööd tegema läinud – üks Makedooniasse ja teine Türgi.“

Ka Artjom ise mõtleb juba järgmise projekti peale – seekord noortevahetusprojekti. Nüüd loodab ta avastama minna Hispaaniat, et õppida seal kõige muu hulgas kohalikku keeltki.

„Minu meelest on Euroopa nagu kolmnurk. Selle ülemises tipus on Põhja-Euroopa ühes Eestiga, teises nurgas Türgi ja kolmandas Hispaania ja Portugal,“ selgitab Artjom huvi Hispaania vastu. Kaks nurga kolmest on Artjom juba vallutatud, nüüd ongi jäänud viimane tipp.

AIRI PAJUMAA: HIRMUDEST VABANEMISEKS MEHHIKOSSE END PROOVILE PANEMA

EVS vabatahtlik 2009-2010 Mehhikos
Saatev organisatsioon: EstYes

Vastuvõttev organisatsioon: ICYE
México Sijjuve, Pro Niños de la Calle

Projekt: abistamine tänavapoiste
päevakeskuses

Airil on magistrikraad Tallinna Ülikoolist, ta on õppinud klassiõpetajaks matemaatika kõrvalainega. Sügiseist plaanib Jõhvist pärit Airi alustada tööd koolis õpetajana. Airi hobideks on küpsetamine, fotograafia ja lugemine.

MIKS ON MINU LUGU ERILINE?

Eriline on juba see, et ma üldse läksin Mehhikosse. Mina, üks suuremaid argpükse, ihuüksinda maailma teises otsas, kus kõik sõltub vaid minust, kus mul pole ees ainumatki tuttavat, kellele loota.

Ma ei saa öelda, et selle kogemusega, mida mulle võimaldas EVS projekt Mehhikos, olen ma ületanud kõik oma hirmud, sest nii see pole. Ikka ja jälle kerkivad need esile ja tõstatuvad küsimused nagu "mis siis, kui...?", "aga, kui...?" jne, mis panevad mind endas kahtlema. Kuid selle kogemusega ja seal läbielatuduga olen ma astunud hiigelsuure sammu lähemale iseendale, lähemale elule ja kaugemale hirmudest. Ning see on see, mis teeb minu loo eriliseks, vähemalt minu jaoks.

Ühel hetkel tundis Airi Pajumaa, kuidas hirm oli võtnud üle kogu tema elu. Tal oli hirm midagi valesti teha või öelda, ebaõnnestuda, naerualuseks saada. Airi otsustas, et on aeg hirmudest üle saada ning mõistis – selleks tuleb teha midagi suurt ja drastilist. Ta otsustas minna Mehhikosse vabatahtlikuks.

„Ma ütlesin „ei“ elamisele ja iseendaks olemisele ning vaid eksisteerisin siin maailmas,“ meenutab Airi aega enne Mehhikosse sõitu. Ta otsustas, et hirmudest tuleb vabaneda, kogemaks uusi asju ja tõeliselt elamaks lihtsa vegeteerimise asemel. „Kui ma sellele otsusele jõudsin, teadsin et pean end panema olukorda, kus ma saan loota ainult iseendale. Siis alles näen tõeliselt, mis puust ma tehtud olen ja kas ujun või upun.“

Julguse hirmudele vastu astuda leidis Airi viimasel ülikooliaastal õpetajaks õppides. Ta tundis, et ülikoolis õpitu pole piisav, astumaks õpetajana klassi ette – Airi tunnistab, et tal jäi puudu eelkõige elukogemusest ja –tarkusest, mis üht õpetajat lisaks raamatutarkusele peaks

MEHHIKO

Mehhiko on väga mitmepalgeline maa – kui ühelt poolt lokkab vaesus, ärakasutamine, kuritegevus, korruptsioon ja liikluskaos; siis teiselt poolt on inimesed ülimalt soojad ja sõbralikud ning võtavad su avasüli oma kodudes vastu, pakkudes oma abi ja sõprust juba tutvudes.

Ühelt poolt on meeletu hulk inimesi oma elule käega löönud ja vedeleb inimvarena kusagil tänavanurgal millestki hoolimata; teisalt on sealne vaesus pannud inimesi uskumatuid äraelamise viise välja mõtlema. Alates sellest, mida kõike igal pool müüakse ja lõpetades kodutute tekkest püstitatud „elamutega“, kus elekter ja tehnikagi seers.

Ühtpidi tahavad kõik sulle midagi müüa, teisalt ei ole nende müügitaktika kunagi agressiivne. Kui linnades (vähemalt pealinnas) on sudu nii tihe, et öösiti näeb heal juhul vaid paari-kolme tähte, siis

hõreda asustusega looduspaiad pakuvad hingematvalt kauneid vaatepilte. Valitseb nn *macho*-kultuur (naised on meestele justkui teenijad ja alluvad), samas ollakse naistega väga viisakad ja abivalmid (nt ulatatakse käsi bussist väljumisel).

Selleks, et Mehhikot tundma õppida, ei piisa paarinädalasest turismireisist, kuna Mehhiko kultuur, elu, inimesed, toit, loodus, ajaloomälestised, linnad, külad, kirikud, tavad, usu roll, perekond, poliitika, liiklus, korruptsioon, käsitöö... see on kõik nii teistsugune kui meil siin Eestis.

Kuigi Mehhiko elul on oma varjupool, on selles ometi nii palju head, ilusat ja imelist, mida on võimatu paari lausega kirja panna. Seda tuleb näha ja kogeda, selles tuleb sees olla.

Allikas: Airi Pajumaa

iseloomustama. Ta leidis, et vabatahtlik töö maailma teises otsas on parim võimalus tema eesmärkide saavutamiseks.

„Lisaks uutele kogemustele ja enese proovilepanekule on see ühtlasi võimalus teha midagi head ja anda enda panus, olgugi väikene, maailma paremaks muutmisse,“ meenutab Airi, „ka kõige suurem muutus algab vaid ühest väikesest sammust, ühest väikesest sõnast, ühest väikesest teost ja/või ühest väikesest naeratusest.“

Kuigi Airi oskas enne minekut pisut hispaania keelt, ei teadnud ta Mehhikost suurt midagi. Hirmu eelseisva suhtes ei leevendanud väikevenna lood inimröövidest ja narkokaubandusest ega teadmised sellest, et ees ootab suur linn ning võõras keelekeskkond oma võõra rahva ja veidrate toitudega.

„Toidud ajasid mul esialgu südame pahaks ja elukoht tundus olevat mitte just kõige turvalisem,“ räägib Airi oma esimestest päevadest

Mehhikos, „esimestel päevadel mõtlesin küll, et oi Airi-Airi, millega sa nüüd oled hakkama saanud? Millesse sa ennast seekord mässinud oled? Arvad ikka, et see oli sul hea mõte?“

Sellistest muremõtetest hoolimata, väidab Airi, et tõeline kultuurišokk jäi tulemata – Eestis oli talle jäänud mulje, nagu tabaks kõiki välismaal töötavaid vabatahtlikke kohutav depressioon ja nutuhood.

„Ma siis ootasin ja ootasin, millal tuleb see mattev masendus,“ naerab Airi, meenutades oma EVSi aega Mehhikos, „aga seda ei tulnudki!“

Ka inimröövid jäid nägemata, kuigi lihtlabaste varastega puutusid ühis-transportis kokku nii Airi ise kui ka tema teised välismaalastest sõbrad, kes Mehhikos vabatahtlikku tööd tegid. Rääkimata muudest avalikest tähelepanuavaldustest.

„Metroo oli kogu aeg puupüsti täis ja aeg-ajalt ikka katsus keegi mind tagumikust. Mõnikord ei saanud arugi, kas see juhtus kogemata või tahtlikult,“ jagab Airi kogemusi Mehhiko metrooga, „ja niipea, kui rongis on natukenegi ruumi, läheb kohe äri käima. Piraatplaadid, maiustused, õppevahendid, raamatud, mõni lugus luuletusi või laulis... metroos saab osta mida iganes!“

Airi projektiks Mehhikos sai tänavapoistele mõeldud päevakeskuse töötajate abistamine. Keskus võttis iga päev vastu 10-17aastaseid poisse, kes tulid hommikul keskusse ja veetsid seal aega kuni kella 16.30ni. Airi pidi jälgima, et poisid end igal hommikul saabudes pesema läheksid, et neil oleks vajalik vahetusriiete komplekt ja et nad oma riideid peseksid. Vabadel hetkedel tuli poistega mängida ja vestelda, osaleda erinevates ühistegevustes, korrastada vajalikke materjale ja lihtsalt poistega suhelda. Igal reedel korraldati poistele erinevaid väljasõite, kas siis näiteks parki, muuseumisse või kinno. Päevakeskuses veedetud aja jooksul oli noormeestel keelatud tarvitada narkootikume.

„Algul olin töö osas väga skeptiline, kuna poisid on küll päev otsa tegevuses, aga 16.30 on nad ikka tänaval tagasi,“ räägib Airi, „aga hiljem sain aru, et läbi selle keskuse püütakse neile näidata teistsugust elu. Et elu pole ainult see, mis toimub tänaval, vaid on võimalik ka teistmoodi. Päevakeskus peaks neil aitama teha otsustavat valikut oma elu muutmiseks.“

Lisaks tundis Airi end esialgu keskuses üleliigsena. Ta ei osanud eriti hispaania keelt ega saanud hästi aru, kuidas ta neid vaeseid narkosõltuvuses poisse aidata saaks. „Hiljem hakkasin tajuma, et nende jaoks on oluline kasvõi seegi, et keegi neid kuulab ja häid sõnu ütleb,“ räägib Airi, „lisaks oli päevakeskuses oldud tunnid ainus aeg päevas, mil nad narkootikume ei tarvitanud.“

Suurem osa päevakeskuse tänavapoistest olid sõltlased, enamik neist nuusutas erinevaid kemikaale ja liime, mis hommikul peideti päevakeskuse lähisteles põõsasse ning õhtul koduteel otsiti taas välja.

„See on tegelikult juba isegi suur asi, kui nad 24 tunni asemel nuusutavad liimi 17 tundi päevast,“ arvab Airi, kes nägi Mehhikos palju elu pahupoolt, mille eest Eestis ollakse üsna kaitstud. Ta räägib kurbusega 4aastastest näljastest lastest, kes on välja õpetatud tänaval pudi-padi müüma samal ajal, kui nende vanemad kodus vedeledes aega veedavad.

„Ma ostsin ühele sellisele tüdrukule natuke süüa ja ta oli võileiba noides väga mures, et kui ema saab teada, mis siis saab. Kartis, et ema saab tema hingeõhu järgi aru, mida laps on söönud,“ meenutab Airi, „ma nägin seal ka, kuidas naistel pole absoluutselt eneseaustust ja nad heidavad end ühe mehe juurest teise juurde. Päevakeskuse poistega nende eludest rääkides sain aru, kui hea elu mul Eestis on.“

Paljud päevakeskuse poisid olid kas bi- või homoseksuaalsed, paljud olid transvestiidid, teenides liimiraha prostituutidena; keskuses olles pidid nad kandma poisteriideid ega tohtinud oma eelistusi välja näidata. Üks päevakeskuses käinud poistest oli umbes 17aastane, kuid ilmselt pidevalt meelemürkide mõju all olemise tõttu oli tema mõistus pigem 10aastase tasemel. Paljud 13-14aastased ei osanud lugeda ning tihti leidsid võõrutusravile läinud poisid juba paari nädala jooksul tagasitee vana elu juurde.

„Päevakeskuse eesmärk oligi viia võimalikult paljud poisid otsuseni tänavaelust loobuda ja võõrutusravile minna,“ räägib Airi, „eks seal oli ka selliseid lugusid, kuidas narkouimas tänavalapsest on saanud perekonnaga taasühinenud töömees, aga ma ei tea, kui tõepärased need lood olid. Üsna sageli juhtus, et toreda peoga võõrutusravile saadetud poiss oli peagi keskuses tagasi.“

Pärast 4,5 kuud päevakeskuses töötamist lubati Airi koos teiste töötajatega tänavatele, otsima uusi potentsiaalseid päevakeskusesse tulijaid. Selleks mindi paaridena teatud kohtadesse kuhu poisid kogunesid, nendega püüti luua kontakti läbi mängimise ja vestlemise. Kui keskuse töötajad said poisiga kontakti, lepiti kokku uus kohtumine, mille jooksul juba tasahilju üritati tutvustada päevakeskust, selle reegleid ja võimalusi. Lõpuks viidi poiss päevakeskusega tutvuma ning hea õnne korral sai temast keskuse püsiklient, kes hiljem loobus narkootikumidest ja leidis korraliku töö.

Airi jäi oma kuuekuulise EVSi perioodiga väga rahule ja hea meelega oleks ta sinna jäänud veel mõneks kuuks. Kuigi teisalt peab ta nii lühikest perioodi hoopis heaks – nõnda jäid talle projektist ainult head mälestused.

Ta usub, et kõigi vabatahtlike lood on erilised. Kui mitte kogu maailma jaoks, siis vähemalt nende inimeste jaoks, kelle lugudega on tegemist. Ta teab nüüd, kui väsitav on kasutada iga päev vähemalt kolme keelt, elada suures linnas ihuüksinda ning teha tööd, mis erineb kõigest seni ni kogetust.

„Õppisin Mehhikos rohkem märkama elu enda ümber. Varem kulgesin rohkem piiratud kastis, nüüd on vaade avaram,“ võtab Airi kokku oma EVS kogemuse Mehhikos. Ta tunnistab, et sai kuue kuu jooksul kõvasti juurde eneseusku ja ületas hirmud, mille tõttu ta üldse otsustas ihuüksinda kaugele maale sõita. „Sisemine kasv oli väga suur. Tolerantsust on kõvasti juures.“

LÕPPSÕNA ASEMEL

MARIT VALGE

Avalike suhete ja teavitusvaldkonna koordinaator
SA Archimedes Euroopa Noored Eesti büroo

Programmi Euroopa Noored mõju uuringud näitavad, et pikemaajaline välisriigis elamine avarab kujunemisjärgus oleva noore inimese mõttemaalima märkimisväärselt ning võib mõjutada tema elukäiku ja edasisi valikuid.

Euroopa vabatahtlik teenistus soodustab ühtse Euroopa kujunemist kultuuridevahelise kogemuse ning solidaarsuse abil. Noortel on võimalus näha kultuuridevahelisi sarnasusi ja erinevusi, mis viivad suuremale mõistmisele ja tolerantsusele nii teiste inimeste kui ka kultuuride suhtes. Välisriigis viibimise kogemus laiendab noorte silmaringi ning tekitab huvi sügavamalt tundma õppida kohalikku ühiskonda, keelt, ajalugu ja kultuuri. 2010. aasta mõju-uuringust nähtub, et kõigi vastanute arvates aitas vabatahtlikuna tegutsemine neil paremini mõista teistsuguse kultuuritaustaga inimesi.

KÜMME AASTAT EUROOPA VABATAHTLIKKE TEENISTUST

Eesti noortele avanes programmi Euroopa Noored raames pakutav Euroopa vabatahtlik teenistus 2000. aastal. Kümne aasta (2000-2009) jooksul on Euroopa vabatahtlikus teenistuses osalenud 475 eesti noort. Vabatahtlikena tegutsesid peamiselt neiu vanuses 18-25. Enim eesti vabatahtlikke on käinud Prantsusmaal ja Saksamaal, kuid aina enam pannakse end proovile ka väljaspool Euroopat: Ladina-Ameerikas, Aasias ja Aafrikas.

Kõige rohkem teenistusi tehakse noorsoo- ja sotsiaaltöö valdkonnas, populaarsust koguvad ka keskkonna- ja kultuuriprojektid.

Sihtasutus Archimedes Euroopa Noored Eesti büroo on aastatel 2000-2009 toetanud ligi 400 Euroopast pärit noore teenistust Eestis. Enim noori tuleb Saksamaalt, vabatahtlikuna tegutsetakse peamiselt lasteaedades, noortekeskustes ja sotsiaalvaldkonna organisatsioonides.

Euroopa vabatahtlik teenistus muudab märkimisväärselt ka osalejate väärtushinnanguid. Seda on väitnud 97% 2000-2006. aasta mõju-uuringus osalenutest (nendest 62% arvates tugevalt). 38% arvates muutis teenistuses osalemine tugevalt ka nende tööalast elu.

Programm on tõstnud mittetulundusühingute atraktiivsust noorte seas ja suurendanud osalust. Mitmed vabatahtlikud on jätkanud pärast projekti lõppemist tööd saatvate organisatsioonide juures samas valdkonnas.

Projektide mõju ühiskonna ja kogukonna raames avaldab mõju ka indiviididele, kes on projektidega kaudsemalt seotud. Euroopa vabatahtlikus teenistuses osalenud andsid hinnangud oma tegevuse

mõjule kohaliku kogukonna tasandil. 66% vabatahtlike arvates omas nende tegevus vabatahtlikuna lisaks vastuvõtvale organisatsioonile mõju ka laiemalt, kohaliku kogukonna tasandil.¹

Programm pakub häid võimalusi rahvusvaheliseks vabatahtlikuks tööks ning selle kaudu solidaarsuse tugevdamiseks teiste riikide kultuuridega, seetõttu on oluline vabatahtliku mõtteviisi edendamine Eestis.

Euroopa vabatahtlikus teenistuses osalenutest 71% arvates on nende aktiivsus ühiskonna ja kogukonna oluliste probleemide lahendamisel pigem kasvanud, 29% arvates jäänud endiseks ning ükski vastaja ei maininud aktiivsuse vähenemist.² Osalejad tunnistavad ka suhtlemisoskuse ja keeleoskuse paranemist ning oma seisukohtade kaitsmise oskust, mis võib olla kasulik tööintervjuudel.

Kogemused andsid noortele usku enesesse, läbilöögivõimelisust ja julgust tulevikus midagi taolist ette võtta. Positiivsena toodi välja ka uued sõbrad ja tuttavad ning sügavamad teadmised maast kus viibiti. Kogemused andsid perspektiivitunde nii mastaapsetest kui

¹ Murakas R, Linnasmäe H.-L., Veski L., Rämmer A., Alvela A., Beilmann M., Lepik A., Maasalu A. „Euroopa Noored mõju hindamise uuring 2000 – 2006“, 2007 <http://www.psych.ut.ee/stk/enooored.html>

² Murakas R, Linnasmäe H.-L., Veski L., Rämmer A., Alvela A., Beilmann M., Lepik A., Maasalu A. „Euroopa Noored mõju hindamise uuring 2000 – 2006“, 2007 <http://www.psych.ut.ee/stk/enooored.html>

kultuurilistest erinevustest maade ja ühiskondade vahel.³

Vabatahtlikus teenistuses osalenute sõnul on teenistus tõstnud nende enesekindlust tööturul osalemiseks. 88% Euroopa vabatahtlikus teenistuses osalenute arvates on teenistuses osalemine muutnud nende tööalast elu. Samuti on vabatahtlikud kõrgelt hinnanud projekti käigus omandatud keelekogemust, teadmisi sihtriigi ühiskonna ning eluolu kohta ja kultuuridevahelist suhtlemiskogemust. Piisavalt kõrgelt on vabatahtlikud hinnanud ka vabatahtliku tööülesannetega kaasnenud uusi oskusi.⁴

Osalejad ütlevad, et Euroopa vabatahtlik teenistus on parandanud ka nende meeskonna-, koostöö-, õppimis-, analüüsi-, interneti kasutamise ja meediaga suhtlemise oskusi ja andnud enesekindlust oma ideede elluviimiseks. Saadakse paremini aru, kuidas saavutada midagi kogukonna huvides, nähakse selgemini oma tulevikuvõimalusi, osatakse väärtustada kunsti ja väljendada end loominguliselt, saadakse paremini aru keerukatest tekstidest ja osatakse eelarve piires raha kasutada.⁵

³ „Kogemus kogu eluks“ 2003 http://euroopa.noored.ee/files/kogemus_kogu_eluks_buklett.pdf

⁴ Murakas R, Linnasmäe H.-L., Veski L., Rämmer A., Alvela A., Beilmann M., Lepik A., Maasalu A. „Euroopa Noored mõju hindamise uuring 2000 – 2006“, 2007 <http://www.psych.ut.ee/stk/enoreed.html>

⁵ Taru, M. „Research based analysis and monitoring of Youth in Action program“, 2010

Euroopa vabatahtlik teenistus võimaldab noortel omandada oma esimene töö ja iseseisva elu kogemus, mille tõttu on neil lihtsam tööturule siseneda ja esimene töökoht leida.⁶

Euroopa vabatahtlikus teenistuses osalenute küsitlusele vastanutest 97% on jaganud oma projektikogemuse kohta nõu, kui seda neilt on küsitud ning 62% on oma teadmisi edasi andnud organisatsioon, millega nad seotud on. Ka jätkavad mitmed vabatahtlikud pärast välisriigis teenistuse lõpetamist tööd samas valdkonnas kas saatvate või vastuvõtivate organisatsioonide juures.⁷

⁶ Murakas R., Beilmann M., Ilves K., Veltmann V., Soo K., Rämmer A., Nestor A., Siirak K., Kukk K. „Interim evaluation of the „Youth in Action“ programme in Estonia 2007 – 2009“, 2010

⁷ Murakas R, Linnasmäe H.-L., Veski L., Rämmer A., Alvela A., Beilmann M., Lepik A., Maasalu A. „Euroopa Noored mõju hindamise uuring 2000 – 2006“, 2007 <http://www.psych.ut.ee/stk/enoreed.html>

Hariduse ja kultuuri peadirektoraat

Programmi Euroopa Noored poolt pakutav Euroopa vabatahtlik teenistus võimaldab 18-30aastastel noortel end proovile panna võõral maal. Vabatahtlikud kogevad teravaid elamusi, mis jäävad meelde kogu eluks. Nagu näiteks pool aastat telgis elamine, prantsusekeelse viipekeele selgeks õppimine või mudilaste pesemine külmaveevoolikuga poolavalikus hoovis.

Hüppa ellu tundmatus kohas!

euroopa.noored.ee/evs